

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร
ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

กิตติพงศ์ วงศ์สุนทร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2527

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร
ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

กิตติพงษ์ วงศ์สุนทร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน ๒๕๒๗

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 ว่ามีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียน การสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน การจัดกิจกรรม ทางวิชาการและการบริการชุมชน แตกต่างกันหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาได้แก่ ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ จำนวน 24 คน โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่าเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร แบบสอบถามสำหรับการ วิจัยครั้งนี้ได้รับคืนทั้งหมด ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ Kruskal-Wallis One-Way Analysis of Variance by Ranks

✓ จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและ การฝึกอบรมครู การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชนตามลำดับ โรงเรียนขนาดกลางมีการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และ การใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การจัดหลักสูตรการเรียน การสอน การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู ตามลำดับ และโรงเรียนขนาดใหญ่มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการ บริการชุมชน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผลการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากร ในห้องเรียนตามลำดับ

เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลและการ ประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ACADEMIC AFFAIRS FUNCTIONS OF LEADER SCHOOLS IN
IMPLEMENTING SECONDARY EDUCATION CURRICULUM
IN BANGKOK METROPOLITAN AREA

ABSTRACT

BY

KITTIPONG WONGSOONTORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University

April 1984

The purposes of this research were to study and to compare the academic affairs functions of small, medium and large size leader schools in Bangkok metropolitan area, the academic year 1983, in the aspect of curriculum, learning and teaching management, educational measurement and evaluation, educational supervision and in - service teacher training, the management of educational materials and audio-visual aids, library and the usage of local resources, the academic activity management, and the community services. The population of this study composed of 24 assistant school administrators in academic affairs of the leader secondary schools in Bangkok metropolitan area during the academic year 1983. The questionnaire was rating scale type. All 24 questionnaires were returned. The statistics used in analysing data was Kruskal-Wallis One-Way Analysis of Variances by Ranks.

The research findings : The small size schools concentrated on educational measurement and evaluation, the management of educational materials and audio-visual aids and the usage of local resources, the management of learning and instruction, the academic activity management and the community services respectively.

The medium size schools concentrated on the management of educational materials and audio-visual aids, the library and the usage of local resources, the educational measurement and evaluation, the curriculum, learning and instruction management, the academic activity management and the community services, and the educational supervision and the in-service teacher training respectively.

The large size schools concentrated on the academic activity management and the community services, the educational supervision and in- services teacher training, the curriculum, learning and instruction management, the educational measurement and evaluation, the management of educational materials and audio-visual aids, the

library, and the usage of local resources respectively. The test of hypotheses, there were no statistically significant differences at the .05 level.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
..... กรรมการ
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี ด้วยความตั้งใจให้คำแนะนำแนวทางที่มีคุณค่าและกระตุ้นให้มีความมานะพยายาม เมื่อผู้วิจัยประสบปัญหาอุปสรรค ท่านที่มีบทบาททั้งกล่าวได้แก่ อาจารย์ทวีบุรณ หอมเย็น ในฐานะประธานกรรมการ อาจารย์คิลก คิลกานนท์ ในฐานะกรรมการ และอาจารย์จูงใจ แสงพันธุ์ ในฐานะกรรมการร่วมพิจารณาอนุมัติ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนั้น ท่านที่มีรายนามต่อไปนี้ ผู้วิจัยถือว่ามีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณและชอกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ด้วย ได้แก่ อาจารย์ คร. เอกวิทย์ ณ ถลาง อาจารย์ณรงค์ สุขพยัคฆ์ อาจารย์บุญศรี แสงประเสริฐ อาจารย์เที่ยง ทองเทพ อาจารย์สุชาติ การณัด อาจารย์สุชาติ ปิ่นแก้ว ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความกำลังใจด้วยดีตลอดมา และผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยทุกท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ได้ทั้งหมด

ความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่คณาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ให้ความรู้ และประสบการณ์แก่ผู้วิจัย

กิตติพงศ์ วงศ์สุนทร

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	9
	โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร.....	9
	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับการบริหาร.....	11
	การบริหารงานวิชาการ.....	12
	การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน.....	19
	การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู.....	24
	การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา.....	27
	การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุดและการใช้แหล่งทรัพยากร ในท้องถิ่น.....	28
	การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน.....	32
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
	งานวิจัยในประเทศ.....	36
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	39
	สมมติฐานการวิจัย.....	40

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	41
	กลุ่มตัวอย่าง.....	41
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	42
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
	การบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน.....	47
	การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา..	50
	การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู..	52
	การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุด	
	และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น.....	55
	การบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการ	
	บริการชุมชน.....	58
	การบริหารงานวิชาการรวม 5 ด้าน.....	61
	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียน	
	การสอน.....	62
	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผล	
	การศึกษา.....	66
	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและ	
	การฝึกอบรมครู.....	68
	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์	
	การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น.....	70
	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ	
	และการบริการชุมชน.....	74
	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการรวม 5 ด้าน.....	76

5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	78
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	78
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	78
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
	อภิปรายผล.....	81
	ข้อเสนอแนะ.....	87
	บรรณานุกรม.....	89
	ภาคผนวก.....	96

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจาแนกตามขนาดโรงเรียน.....	41
2	การบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	47
3	การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	50
4	การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	52
5	การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และ การใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	55
6	การบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	58
7	การบริหารงานวิชาการรวม 5 ด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	61
8	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	62
9	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	66
10	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	68
11	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และ การใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน..	70
12	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการ บริการชุมชน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	74
13	เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการรวม 5 ด้าน.	76

ภูมิหลัง

แผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 ได้เปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปีและมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี เพื่อให้ระบบการศึกษามี ความคล่องตัว เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน อีกทั้งมุ่งปรับปรุงหลักสูตรให้มี ความสมบูรณ์และจบในตัวเอง เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถดำรงชีพได้ตามความรู้ ความสามารถของตน นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้ให้ตอบสนอง ความต้องการของบุคคล ท้องถิ่น นโยบาย และเอกลักษณ์ในการจัดการศึกษาของชาติ เพื่อ การพัฒนาประเทศและเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนคิดเป็นหาเป็น จุดมุ่งหมายอีกประการหนึ่งคือ การเปลี่ยนระบบการวัดผล การนิเทศ ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระจาย อานาจหน้าที่การวัดผลการศึกษาไปให้โรงเรียน โดยจัดให้มีการควบคุมคุณภาพการศึกษาให้ ได้มาตรฐานพร้อม ๆ กันไป (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 6 - 71)

การที่นโยบายดังกล่าวจะบรรลุเป้าหมายได้นั้นนับว่าเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งของ โรงเรียนที่จะต้องเป็นผู้รับเอานโยบายไปปฏิบัติ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและทุกสิ่ง ทุกอย่างภายในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของเด็ก ตลอดจนคุณสมบัติ ทักษะคติ ความสามารถตามที่ความมุ่งหมายทางการศึกษาได้กำหนดไว้ (สุมิตร คุณานุกร 2520 : 157) แนวคิดริเริ่มโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่จะ พัฒนาคุณภาพทางวิชาการตามแนวของหลักสูตรใหม่ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความตื่นตัว มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติตามแนวทางของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษา นอกจากนั้นโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรต้องมีลักษณะที่เด่นพิเศษคือ

1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตร
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ,

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้คือเด่นจนสามารถเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนอื่น ๆ ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร 2524 : 3)

โดยหลักการบริหาร ตัวจักรใหญ่ที่เป็นกลไกสำคัญในการบริหารโรงเรียนได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าสถานศึกษานั้น ๆ จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบและปฏิบัติงานโรงเรียนด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ บังเกิดประสิทธิผลทางการศึกษาสูงขึ้น (กรมสามัญศึกษา 2521 : 75) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยการทางานร่วมกับคณะครู กระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพที่สุดในด้านการสอน (ภิญโญ สาร 2523 : 436) โดยเฉพาะงานด้านวิชาการนับว่าเป็นหัวใจของโรงเรียน เพราะหน้าที่ประการแรกคือการศึกษาแก่เด็ก ส่วนงานอื่น ๆ นั้นเป็นงานเสริมที่จะช่วยให้การศึกษาแก่เด็กประสบความสำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเท่านั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรเห็นความสำคัญของงานด้านนี้ เพราะมาตรฐานหรือคุณภาพทางการศึกษา มักจะได้รับการพิจารณาขึ้นมูลฐานจากผลงานทางด้านการวิชาการเป็นสำคัญ (กรมสามัญศึกษา 2522 . 385)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะงานด้านวิชาการจะมีความสำคัญดังกล่าวแล้ว แต่ผู้บริหารบางคนก็ไม่ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ตรงเป้าหมายของการศึกษาเท่าที่ควร ดังที่อมรชัย ตันติเมธ (อมรชัย ตันติเมธ 2524 : 5 - 7) ได้ชี้ให้เห็นว่า

1. ผู้บริหารมิได้หาตนเป็นผู้นำทางวิชาการของโรงเรียน
2. ขาดการประชุมปรึกษาหารือทางด้านการวิชาการ
3. ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
4. ครูละเลยการทบทวนที่ผลการสอน
5. ขาดการนิเทศภายใน
6. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนยังมีน้อย
7. การจัดห้องเรียนเป็นรูปพีธีการมากเกินไป

จากรายงานการประชุมสัมมนาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เมื่อเดือนพฤษภาคม 2522 ของกรมสามัญศึกษา พบปัญหาต่าง ๆ หลายด้านคือ

1. ปัญหาด้านบุคลากร ครูและหัวหน้าหมวดวิชาขาดประสิทธิภาพในการทำงาน
2. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร โครงการสอน ประมวลการสอน และคู่มือครู ครูสอน
โดยยึดแบบเรียนเป็นหลักแต่เพียงอย่างเดียว
3. ปัญหาเกี่ยวกับการสอน ครูไม่ปรับปรุงวิธีสอนและขาดเทคนิควิธีการต่าง ๆ
4. ปัญหาด้านการวัดผลการเรียนการสอน ครูยังขาดความรู้ในวิธีการวัดผล
5. ปัญหาเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ครูใช้ไม่เป็น ไม่ได้วางแผน
การใช้อุปกรณ์ร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด (กรมสามัญศึกษา 2522 : 151 - 152)

สำหรับโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาที่ประสบปัญหาการบริหารงาน
วิชาการเช่นเดียวกัน จากการสัมมนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้ในระดับมัธยมศึกษา
เมื่อวันที่ 20 - 21 กันยายน 2526 ที่ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร
2526 : 1 - 5) ได้สรุปการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนใน
โครงการดังกล่าวพบว่า มีปัญหาทางด้านการบริหารงานวิชาการหลายด้านดังนี้

1. การจัดแผนการเรียนค่อนข้างจำกัด การทำแผนการสอนยังไม่ถูกต้องตาม
จุดประสงค์เท่าที่ควร
2. การใช้แหล่งทรัพยากรและสถานประกอบการไม่ได้ตามจุดมุ่งหมาย
3. โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ครูแนะแนวมีบทบาทมาก ส่วนโรงเรียน
ขนาดเล็ก ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการดำเนินการเองเป็นส่วนมาก
4. ผู้บริหารไม่ค่อยส่งเสริมการจัดสื่อการเรียนการสอน
5. ครูส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการประเมินผลก่อนเรียน
6. การจัดสอนซ่อมเสริมยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง
7. สภาพห้องสมุดของโรงเรียนทุกขนาดยังขาดหนังสือส่งเสริมวิชาการและทิวอาคาร
สถานที่ตลอดจนผู้ทำงานห้องสมุด

ทั้งนี้การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนผู้นำการใช้
หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นโอกาสให้ได้ข้อมูลสำหรับ
เป็นแนวปฏิบัติและเป็นตัวอย่างให้กับโรงเรียนทั้งที่อยู่ในโครงการและไม่ได้อยู่ในโครงการ
โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร เพื่อการปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนผู้นำ
การใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร
ระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาโรงเรียน
ผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่จะปรับปรุงการบริหารงาน
วิชาการของ โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพตามหลักการ จุดมุ่งหมายของ โครงการโรงเรียน
ผู้นำการใช้หลักสูตรและหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา
2. ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางให้กับโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรในเขตกรุงเทพ -
มหานคร และเขตการศึกษาอื่น ๆ ในการที่จะจัดการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ
มากที่สุด
3. ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในโครงการ
โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรในเขตการศึกษาต่าง ๆ ในการที่จะปรับปรุงการบริหารงาน
วิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำกัดอยู่ในขอบเขตของเนื้อหา กลุ่มตัวอย่างและตัวแปรดังนี้

1. ศึกษาเฉพาะการปฏิบัติงานด้านวิชาการของ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร
ระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร 5 ด้านคือ
 - 1.1 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
 - 1.2 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา
 - 1.3 การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู
 - 1.4 การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากร

ในท้องถิ่น

- 1.5 การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน
2. กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนผู้นำการใช้
หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 เท่านั้น
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 3.1 ตัวแปรอิสระได้แก่ ขนาดของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา
ศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
 - 3.2 ตัวแปรตามได้แก่ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้
หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ 5 ด้านคือ

- 3.2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
- 3.2.2 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา
- 3.2.3 การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู
- 3.2.4 การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่ง
ทรัพยากรในท้องถิ่น
- 3.2.5 การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด 5 ด้านคือ

1.1 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนหมายถึง การจัดบรรดาประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนตามระดับชั้น ตามความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน แบ่งเป็น 4 หัวข้อคือ

1.1.1 การจัดแผนการเรียนหมายถึง การกำหนดรายวิชาให้เรียนทั้งวิชาบังคับ วิชาเลือกและวิชาเลือกเสรีอย่างมีเป้าหมาย

1.1.2 การจัดตารางสอนหมายถึง การกำหนดวิชาและเวลาให้ผู้เรียนโดยละเอียดประจำวันตลอดสัปดาห์

1.1.3 การจัดครูเข้าสอนหมายถึง การจัดให้ครูได้สอนตรงตามความรู้ ความถนัด ตามที่เรียนมา

1.1.4 การสอนซ่อมเสริมหมายถึง การสอนเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามแผนการสอนปกติ

1.2 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาหมายถึง การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน

1.3 การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครูหมายถึง ความพยายามที่จะส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพทั้งการเรียนการสอนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของครูด้วยวิธีการต่าง ๆ

1.4 การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นหมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด ให้ได้ผลตามจุดหมายของการเรียนการสอน

การใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นหมายถึง การใช้แหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่

1.5 การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน

1.5.1 การจัดกิจกรรมทางวิชาการ ได้แก่ กิจกรรมรวมหรือนอกหลักสูตรที่ให้การศึกษแก่นักเรียนนอกห้องเรียน

1.5.2 กิจกรรมแนะแนว ได้แก่ กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง ทุกด้านและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียน

1.5.3 การบริการชุมชน ได้แก่ การบริการทางวิชาการตอบสนอง แก่ชุมชน

2. โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาหมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สายสามัญ สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ใน โครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร จำนวน 24 โรงเรียนและมีลักษณะดังนี้

2.1 ใช้หลักสูตรได้ครบถ้วนถูกต้องตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของ หลักสูตร

2.2 ใช้หลักสูตรได้เหมาะสมสอดคล้องและเกิดประโยชน์ต่อชีวิตและสังคม ของผู้เรียน

2.3 จัดกิจกรรมตามหลักสูตรได้คือเน้นจนเป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่น ๆ ได้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง

3. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการหมายถึง ผู้ช่วยครูใหญ่ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วย ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่ในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับ มัธยมศึกษา

4. ขนาดโรงเรียน

4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนไม่เกิน

4.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนระหว่าง
18 - 36 ห้อง

4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่
37 ห้องขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร

โรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบันนอกจากทำหน้าที่ให้การศึกษาทั่วไปอันเป็นพื้นฐานที่จำเป็นกับการเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพแล้ว ยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำท้องถิ่น ในการส่งเสริมอาชีพ การนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาความเป็นอยู่ และส่งเสริมการประกอบอาชีพให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรก็มีหลักการ วัตถุประสงค์ที่จะช่วยให้โรงเรียนแต่ละโรงเรียนนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามขนาดสภาพ และปัจจัยที่โรงเรียนมีอยู่ให้สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจของชุมชนนั้น ๆ นอกจากนี้ ยังเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนได้ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นในการพัฒนาบุคลากร และขบวนการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้เป็นไปตามหลักการและเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร 2524 : 4) ซึ่งการพิจารณาเลือกโรงเรียนเข้าโครงการนี้เฉพาะในกรุงเทพมหานคร ให้กรมสามัญศึกษาเป็นผู้เลือกจากโรงเรียนแต่ละกลุ่มจำนวน 3 - 4 โรงเรียนให้มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ที่สภาพแตกต่างกัน โดยถือหลักเกณฑ์จากความเต็มใจของผู้บริหาร และคณะครูที่จะทำงานเพื่อให้ได้เป็นตัวอย่าง หรือผู้นำแก่โรงเรียนอื่น ๆ โดยไม่หวังความช่วยเหลือหรือการตอบแทนเป็นพิเศษ นอกจากนั้นงานที่โรงเรียนจะต้องทำคือ

1. เข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบ และตกลงแนวทางปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร เพื่อให้แนวทางและจุดหมายตรงกัน
2. ปฏิบัติงานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ คือตามแนวทางของหลักสูตร ให้เหมาะสม สอดคล้องกับท้องถิ่นอย่างเต็มความสามารถ

3. สามารถให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานอื่น ๆ หรือท้องถิ่นได้

เอกวิทย์ ณ ถลาง (เอกวิทย์ ณ ถลาง 2525 : 15) ได้เน้นจุดสำคัญของโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรว่าเป็นโครงการที่ไม่ทุ่มเงิน ทุ่มคน ทุ่มของและทุ่มทุนมากนัก แต่จะหาในสภาพปกติคือใจน้ำใจและความพยายามพิเศษลงไปที่จะทำให้โรงเรียนดีขึ้นตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งคุณลักษณะของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรจะมีอยู่ 5 ประการคือ

1. พยายามนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลตรงตามแนวทางและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ต้องหาช่วยความประหมัดโดยยึดหลักพึ่งตนเอง

3. มีเอกลักษณ์ของตนเองในแต่ละโรงเรียน

4. มีภาวะผู้นำสูง และเป็นผู้นำแบบรวมทั้งโรงเรียน

5. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่โรงเรียนอื่น ๆ ได้โดยแท้จริง

ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา (ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา 2525 : 18) ได้สรุปไว้สั้น ๆ และสอดคล้องกับเอกวิทย์ ณ ถลาง ว่าโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรจะต้องปฏิบัติได้ 3 ประการคือ

1. ใช้หลักสูตรได้ครบถ้วนถูกต้องตามหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งรวมถึงกระบวนการเรียนการสอนและการวัดผลด้วย

2. ใช้หลักสูตรได้เหมาะสมสอดคล้อง และเกิดประโยชน์ต่อชีวิตและสังคมของผู้เรียน

3. จัดกิจกรรมตามหลักสูตรได้ดีเด่นจนเป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่น ๆ ได้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง

นั่นคือ โรงเรียนทุกโรงเรียนสามารถจะเป็นตัวอย่างและเป็นผู้นำได้ทั้งนั้น โดยอาศัยหลักการช่วยเหลือตัวเองและช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยงบประมาณเป็นกรณีพิเศษแต่อย่างใด (หน่วยศึกษานิเทศก์ สปจ.ยะลา 2525 : 14)

ดังนั้นจากแนวคิดดังกล่าว โครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร เป็นอีกกลวิธีหนึ่ง ที่จะพัฒนาคุณภาพทางวิชาการตามแนวหลักสูตรใหม่ โดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่ใน โรงเรียน เสริมด้วยการสนับสนุนด้านความคิด กำลังใจ เท่าที่จำเป็นจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอและจริงใจ ก็อาจจะเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนมีการพัฒนาตนเอง ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ด้วยความราบรื่น และมีประสิทธิภาพอันพึงประสงค์

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับการบริหาร

โรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมที่สร้างขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งมีความต้องการและวัตถุประสงค์ร่วมกันที่จะใช้เป็นองค์การในการให้บริการทางวิชาการ แก่ประชาชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม พฤติกรรม และคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อจะได้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ซึ่งการบริหารงาน โรงเรียนในปัจจุบัน อาณาในการบริหารรวมอยู่ในส่วนกลางที่มีบทบาทในการวางนโยบาย ควบคุมการบริหารโรงเรียนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค นโยบายดังกล่าวจะสืบทอดลงมา ตามลำดับชั้นจนถึงโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้รับเอานโยบายไปปฏิบัติ (กรมสามัญศึกษา 2522 : 1)

การบริหารโรงเรียนมีความยุ่งยากซับซ้อนเพียงใด ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ การบริหารงานก็ค่อนข้างจะซับซ้อนผิดกับโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะมีจำนวนนักเรียนมาก ครูมาก บุคลากรอื่นก็มาก เครื่องมือเครื่องใช้ในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น การเงินก็ทวีการใช้จ่ายมาก (ภิญโญ สาธร 2519 : 339) พันธ์ หันนาคินทร์ (พันธ์ หันนาคินทร์ 2524 : 137) ก็มีความเห็นเช่นเดียวกัน ว่า โรงเรียนที่มีครูและนักเรียนจำนวนมาก ๆ งานก็ย่อมจะมากขึ้นเป็นเงาตามตัว เพราะว่า โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่มีขนาดไม่เท่ากันดังกล่าวแล้ว และอยู่ในสภาพที่แตกต่างกัน การบริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน น่าจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน (วิจิตร (ธีระกุล) วรุฒบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล 2520 : 22)

ฉะนั้น ขนาดของโรงเรียนมีผลต่อการบริหารงานของโรงเรียนมีใช้น้อย ดังที่ แอนเดอร์สัน (Anderson. 1963 : 89 - 92) กล่าวว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 200 - 300 คน ค่าใช้จ่ายจะแพงมาก โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียน 1,000 - 2,000 คน ก็มีปัญหาด้านการปกครอง เขาอ้างถึงผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและประสิทธิผลทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐไอโอวา เมื่อปีการศึกษา 1957 - 1958 พบว่า โรงเรียนที่มีนักเรียน 400 - 499 คน ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักเรียนจะต่ำที่สุด และมีความสำเร็จด้านการเรียนสูงสุด

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนการผลิตคณาจารย์ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งการจัดการศึกษาทุกระดับถือว่างานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เพราะวิชาการจะช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตของตน จะเห็นว่ามีเลอร์ (Miller. 1965 : 175) มีความเห็นเช่นเดียวกันว่างานวิชาการถือเป็นหัวใจของโรงเรียนทีเดียว โรงเรียนจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ ถ้าฝ่ายวิชาการอ่อน ฝ่ายอื่นก็อ่อนตาม ซึ่งกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2522 : 384) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของงานวิชาการที่สัมพันธ์กับการใช้เวลาในการบริหารงานว่า เวลาที่ใช้ในการบริหารงานด้านวิชาการ มีความเกี่ยวข้องกับขนาดของโรงเรียนด้วย กล่าวคือ ยิ่งโรงเรียนขนาดใหญ่เท่าไร ผู้บริหารต้องใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการมากขึ้นเท่านั้น จากผลการศึกษาเรื่องขนาดของโรงเรียนพบว่า

ขนาดของโรงเรียนที่มีนักเรียน 0 - 249 คน ใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการ 22.91%

ขนาดของโรงเรียนที่มีนักเรียน 250 - 749 คน ใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการ 24.80%

ขนาดของโรงเรียนที่มีนักเรียน 750 - 1,499 คน ใช้เวลาในการบริหารงาน
วิชาการ 27.33%

ขนาดของโรงเรียนที่มีนักเรียน 1,500 - 3,900 คน ใช้เวลาในการบริหารงาน
วิชาการ 30.95%

นั่นคือความสำคัญของงานวิชาการที่ทุกโรงเรียนต้องถือว่าเป็นงานที่ต้องปฏิบัติอย่าง
จริงจังเป็นอันดับแรก ส่วนวิธีการบริหารนั้น ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ (ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์
2517 : 48 - 49) ได้เสนอแนะว่าควรกระจายอำนาจรับผิดชอบให้แก่ผู้ที่ทำหน้าที่ทาง
วิชาการอย่างเต็มที่ เพื่อให้เสรีภาพทางวิชาการ อันจะเป็นผลทำให้เกิดความรู้และวิธีการ
ใหม่ ๆ ทำให้โรงเรียนก้าวหน้าไปโดยไม่หยุดยั้ง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของภิญโญ สาธร
(ภิญโญ สาธร 2523 : 436 - 439) ที่ได้ให้ข้อคิดว่า การบริหารงานวิชาการใน
โรงเรียนนั้น เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมี
ประสิทธิภาพที่สุด และผู้บริหารควรกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบไปให้ครูทุกคน นอกจากนั้น
ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์
การสอน แบบเรียน ห้องสมุดโรงเรียน และการสอนต่าง ๆ

ในด้านภาระหน้าที่ความรับผิดชอบงานด้านวิชาการนั้น พันธ์ หันนาคินทร์ (พันธ์
หันทนาคินทร์ 2524 : 62 - 65) ได้เสนอแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมโรงเรียน
ซึ่งเป็นสถานทางวิชาการโดยตรง ผู้บริหารจึงต้องมีความรอบรู้ทางวิชาการและจะต้องมี
ความรับผิดชอบงานด้านวิชาการที่สำคัญดังนี้

1. งานด้านเกี่ยวกับตัวครู ได้แก่ การจัดหาครูที่ดีมาทำการสอน การปกครองครู
การสร้างขวัญในการทำงานให้แก่ครู การนิเทศการทางงานของครู การตรวจบันทึกการสอน
ของครู การพัฒนาตัวครู เช่น สนับสนุนให้ครูมีความสามารถในการเชิงวิชาการและวิชาชีพยิ่งขึ้น
2. งานด้านเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ
ความถนัดหรือความต้องการ การส่งเสริมนักเรียนในด้านวิชาการ การจัดบริการห้องสมุด
และแหล่งสำหรับบริการด้านวิชาการ การจัดการสอนซ่อมเสริม การติดต่อกับผู้ปกครอง

3. งานด้านการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนได้แก่ การจัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อสะดวกในการค้นคว้าของครู เช่นหลักสูตร ประมวลการสอน คู่มือครู การจัดหาวิทยากรท้องถิ่นหรือแหล่งความรู้ในท้องถิ่น การออกไปสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับผลการเรียน และปรับปรุงโครงการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

4. งานด้านการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่เพื่อบริการแก่ครู

5. งานด้านเกี่ยวกับบุคลากรด้านการสอน เช่น การจัดหาทะเบียนประวัติและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวครู

ฟิสก์ (Fisk. 1957 : 214) ได้กล่าวในลักษณะเดียวกันว่า งานวิชาการนั้นเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียน เริ่มตั้งแต่การแสวงหาปรัชญาและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงชุมชนและบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ของชุมชนเป็นพื้นฐานไปจนถึงเรื่องการประเมินผลโปรแกรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนหัวหน้าสถานศึกษากับงานวิชาการนั้น แคมป์เบลล์ และคณะ (Campbell and others. 1972 : 137) กล่าวว่า งานของหัวหน้าสถานศึกษาในด้านวิชาการนั้นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินงานและการประเมินผลโปรแกรมการศึกษาในด้าน

1. การวางจุดมุ่งหมายเฉพาะของสถานศึกษา
2. การวางโครงการของการเรียนการสอน
3. หลักสูตรและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของชาติ
4. การจัดและเลือกใช้สื่อการเรียนและอุปกรณ์การสอน
5. การประเมินผลการสอน

✓ แนวคิดดังกล่าวเช่นเดียวกับความเห็นของแอนเดอร์สันและแวนไดค์ (Anderson and Vandyke. 1963 : 10 - 11) ที่มีความเห็นว่าภาระหน้าที่ของผู้บริหารเกี่ยวกับงานวิชาการคือ

1. เป็นผู้นำในการวางแผนหลักสูตร
2. ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีทางการศึกษาโดยเฉพาะทางการมัธยมศึกษาและครู

3. จัดโปรแกรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน
4. ให้ครูและนักเรียนได้รับความสะดวกในการเรียนการสอนอย่างเต็มที่
5. จัดครูเข้าสอนในสายวิชาต่าง ๆ ให้เกิดคุณภาพทางการสอน ✓

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาเหล่านี้ พอจะสรุปได้ว่าหน้าที่และการบริหารงานของหัวหน้าสถานศึกษาคำนวณวิชาการ ควรจะบริหารงานโดยการกระจายอำนาจผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมและประสานงาน ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างว่ามีความสนใจในคำนวณวิชาการ มีความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ ส่งเสริมให้ครูปรับปรุงตนเอง พร้อมกันนั้นผู้บริหาร ควรมีความรอบรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน การวัดผล การนิเทศการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนซ่อมเสริมและการฝึกอบรมครู

การบริหารงานคำนวณวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องแจกงานให้ฝ่ายต่าง ๆ ช่วยกันปฏิบัติอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจอย่างทั่วถึงแล้ว โดยเฉพาะผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา

1. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการคือ ผู้รับผิดชอบงานทางคำนวณวิชาการรองจากผู้บริหาร มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยสั่งการและตัดสินใจในขอบข่ายของงานคำนวณวิชาการที่ได้รับมอบหมาย และร่วมมือประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์มีประสิทธิภาพ (กรมสามัญศึกษา 2522 : 387 - 388) ส่วนงานที่รับผิดชอบนั้นตามที่กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2525 : 25) ได้แบ่งไว้ดังนี้

- 1.1 ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน
- 1.2 เป็นที่ปรึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการ
- 1.3 ควบคุมการเรียนการสอน จัดตารางสอน จัดครูเข้าสอนในชั้นต่าง ๆ
- 1.4 จัดให้มีการสอนที่สมบูรณ์ มีอุปกรณ์พร้อมทุกสาขาวิชา
- 1.5 ประเมินการคว่ำวัด ค่าทดสอบทุกรายวิชาตามจำนวนเงินที่เรียกเก็บ

จากนักเรียน

- 1.6 นิเทศการสอนและประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชาในคำนวณการเรียน

การสอน

1.7 ตรวจสอบความถูกต้องของการวัดผล

1.8 จัดโปรแกรมการเรียนรู้เท่าที่โรงเรียนจะเปิดสอนได้

1.9 ประมุขนิเทศครูเข้าใหม่เพื่อทราบถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนของโรงเรียน

1.10 ให้บริการแก่สังคมทางค่านิชาการ

1.11 ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

2. หัวหน้าหมวดวิชา คือผู้รับผิดชอบทางค่านิชาการรองจากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ มีอำนาจในการวินิจฉัย สั่งการและตัดสินใจดำเนินงานทางวิชาการได้เต็มที่ในหมวดวิชาของตน (กรมสามัญศึกษา 2522 : 388) การมีหัวหน้าหมวดวิชาที่มีประโยชน์ 3 ประการคือ (พนัส หันนาคินทร 2524 : 153)

2.1 ช่วยส่งเสริมการสอนในหมวดวิชาของตนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ช่วยประสานงานระหว่างหมวดวิชาต่าง ๆ

2.3 ช่วยปกครองครูในหมวดวิชาที่รับผิดชอบ

สำหรับภาระหน้าที่ของหัวหน้าหมวดวิชานั้น กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2525 : 528) ได้แบ่งไว้ดังนี้

1. ทำการสอนวิชาในหมวดวิชาที่รับผิดชอบไม่น้อยกว่า 10 คาบ

2. ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาจัดโครงการเรียนและกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเลือกเรียนโครงการนั้น

3. ควบคุมดูแลการเรียนการสอนในหมวดวิชาที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามหลักสูตรและรายการสอน

4. จัดทำโครงการงบประมาณในหมวดวิชาที่รับผิดชอบ

5. วิเคราะห์หลักสูตรและข้อสอบวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชา เพื่อให้สอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

6. นิเทศงานวิชาการในหมวดวิชา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการใช้วัสดุอุปกรณ์ของครูในหมวดวิชานั้น

7. จัดหาสื่อการเรียนการสอนไว้ใช้ในหมวดวิชา

8. ดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลในหมวดวิชา

9. ศึกษา ค้นคว้า ประเมินผล วิเคราะห์และวิจัย เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข

การบริหารงานวิชาการในหมวดวิชาที่รับผิดชอบ

10. ติดตามประสานงานทางด้านการบริหารกับข้าราชการครูทั้งในและนอกสถานศึกษา

11. ปฏิบัติงานอื่นตามที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมาย

การจัดแบ่งสายงานด้านวิชาการนั้น ย่อมมีความแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน ยิ่งขนาดของโรงเรียนใหญ่ขึ้นเท่าใด ความซับซ้อนในการจัดระบบสายงาน ด้านวิชาการก็ยิ่งมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นโดยลำดับ (กรมสามัญศึกษา 2522 : 388)

ส่วนการแบ่งงานวิชาการในโรงเรียนเป็นรายละเอียดปลีกย่อยนั้น ชารี มณีศรี (ชารี มณีศรี 2525 . 65 - 66) ให้ความเห็นว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญอันดับแรก ผู้บริหารควรคำนึงถึงและแบ่งงานดังนี้

1. วัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีการบริหาร

2. งานด้านหลักสูตร และประมวลการสอน

3. ตารางสอน

4. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ

5. การจัดแบ่งหมู่ นักเรียน

6. อุปกรณ์การศึกษา

7. การนิเทศการสอน

8. การจัดห้องสมุด

9. การวัดผลและการประเมินผล

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2519 : 22 - 28) ได้แบ่งงานวิชาการย่อยลงไปอีกคือ

1. หลักสูตร

2. เอกสารการใช้หลักสูตร

3. วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
4. การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาในท้องถิ่น
5. การจัดการการสอน
6. จำนวนนักเรียนที่เรียนแต่ละวิชา
7. เวลาเรียนของนักเรียน
8. ห้องวิชาการ
9. การปฏิบัติงานวิชาการของครู
10. วิธีการสอน
11. การช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า และส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี
12. การประเมินผลการศึกษา
13. การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
14. กิจกรรมนักเรียน
15. การประเมินผลงานวิชาการ
16. การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2521 เมื่อกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กรมสามัญศึกษาก็ได้แบ่งงานวิชาการที่เห็นว่าโรงเรียนต้องจัดอยู่ประจำถึง 18 ประการคือ (กรมสามัญศึกษา 2521 : 39 - 41)

1. การจัดโปรแกรมการเรียนตามหลักสูตร
2. การจัดชั้นเรียน
3. การจัดการการสอน
4. โครงการสอนและบันทึกการสอน
5. การจัดครูเข้าสอนแทน
6. การประเมินผลการเรียนรู้
7. การรับนักเรียนใหม่
8. การปฐมนิเทศครูใหม่

9. การนิเทศภายใน
10. การพิจารณาแบบเรียน
11. การพิจารณาสื่อการเรียน
12. การสอนซ่อมเสริม
13. การส่งเสริมเด็กที่เรียนดีให้เพิ่มพูน
14. การจัดบริการใช้หลักสูตร
15. การจัดห้องวิชาการเพื่อหาหน้าที่พัฒนาการเรียนการสอน
16. การจัดให้มีการใช้ทรัพยากรบุคคลากรนอกโรงเรียนมาเป็นวิทยากรในโรงเรียน
17. การจัดให้มีการร่วมมือทางวิชาการระหว่างโรงเรียน
18. การส่งเสริมให้เด็กมาเรียนสม่ำเสมอ

จะเห็นได้ว่าการแบ่งงานวิชาการออกเป็นรายละเอียดปลีกย่อยของ ชารี มณีศรี และของกรมสามัญศึกษานั้น สามารถนามาสรุปเป็นขอบข่ายงานวิชาการสำหรับใช้เป็นแนวทาง การจัดการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาได้ 5 ด้านคือ

1. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
2. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา
3. การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู
4. การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น
5. การจกกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน

รายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

บุญไชย สาร (บุญไชย สาร 2523 : 439) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง บรรดาประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ักเรียนตามระดับชั้นความต้องการ ตามวัย ตามความสนใจและความต้องการของสังคม รวมทั้งประสบการณ์ที่จัดขึ้นทั้งภายในและ ภายนอกเวลาเรียนตามปกติในโรงเรียน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมุ่งประเมินไปสู่โรงเรียนเช่นเกี่ยวกับ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2523 : 2) ที่ว่า หลักสูตรหมายถึงประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่โรงเรียนปรารถนาและหลักสูตรที่ดีต้องเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

สุมิตร คุณานุกร (สุมิตร คุณานุกร 2520 : 5 - 8) มีความเห็นที่สนับสนุนเพิ่มเติมว่า หลักสูตรคือบรรดากิจกรรมทางการศึกษาทั้งหมดที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อผู้สอนและผู้เรียนจะได้ถือเป็นแนวปฏิบัติ โดยมุ่งให้เกิดประสบการณ์ทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ และก่อให้เกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียนตลอดจนสังคมโดยรวม ส่วนกรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2524 : 4 - 5) ได้ให้ความหมายที่กระชับเข้ามาว่าหลักสูตรคือข้อกำหนดแผนการเรียนการสอน อันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งหลักสูตรประกอบด้วย จุดหมาย หลักการ โครงสร้าง จุดประสงค์ การเรียนรู้ เนื้อหาของรายวิชา สื่อการเรียน วิธีสอนและการประเมินผล

จะเห็นได้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของงานวิชาการ ซึ่งโรงเรียนจะต้องจัดให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะการจัดหลักสูตรในระดับห้องเรียน ถือว่าเป็นระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุด

สำหรับด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน แบ่งศึกษาใน 4 หัวข้อคือ

(1) การจัดแผนการเรียน

โรงเรียนจะต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2526 : 18) ได้ให้ความหมายว่า แผนการเรียนหมายถึง การกำหนดรายวิชาให้เรียน มีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งโรงเรียนจะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร และรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียด และจากการติดตามผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาเท่าที่ผ่านมา โรงเรียนมักจัดแผนการเรียนดังนี้ (กรมวิชาการ 2524 : 35)

1 1 จัดตามทรัพยากรที่โรงเรียนมีอยู่คือครู เครื่องมืออุปกรณ์มีอย่างใดก็จัดอย่างนั้น

1.2 จัดตามความเห็นชอบของโรงเรียนและคณะครู

1.3 การใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ
โรงเรียนส่วนมากจัดไม่ได้

จาเนียร น้อยท่าช้าง (จาเนียร น้อยท่าช้าง 2524 : 41) ได้เสนอแนะ
ในเชิงสรุปว่า การจัดแผนการเรียนของโรงเรียน นอกจากแผนการเรียนที่เน้นหนักทาง
วิชาการ คือมีวิชาสามัญเป็นวิชาเลือกที่ทางโรงเรียนสามารถจัดได้อยู่แล้ว ควรมีแผน
การเรียนที่มีวิชาอาชีพต่าง ๆ เป็นวิชาเลือก จะเป็นวิชาอาชีพที่เรียนจบในภาคเรียนเดียว
ปีเดียว หรือจะจัดเป็นแผนการเรียนวิชาอาชีพที่เน้นหนักด้านใดด้านหนึ่งซึ่งเรียนติดต่อกันเป็น
เวลา 3 ปีก็ได้ การจัดแผนการเรียนเช่นนี้โรงเรียนทุกขนาดย่อมจัดได้แตกต่างกันไปตาม
สภาพ ความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และครูผู้สอน โรงเรียนขนาดใหญ่ เช่น
โรงเรียนระดับจังหวัด หรือโรงเรียนระดับอำเภอขนาดใหญ่ ๆ ควรจะจัดแผนการเรียน
แบบเปิดกว้างมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะมีความพร้อมด้านต่าง ๆ มากกว่า

(2) การจัดตารางสอน

ตารางสอนคือ กำหนดวิชาและเวลาที่จะให้เรียนโดยละเอียดประจำวันตลอด
สัปดาห์ (ภิญโญ สาร 2523 : 443) ส่วน วิจิตร, (ธีระกุล) วรุฒบางกูร และ
สุพิชญา ธีระกุล (วิจิตร (ธีระกุล) วรุฒบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล 2520 : 35 -
36) ได้กล่าวว่า ตารางสอนคือกำหนดเนื้อหาสาระที่วางครูกับนักเรียนเกี่ยวกับวันเวลาและ
วิชาที่จะใช้สอนตลอดสัปดาห์ และได้เสนอหลักในการจัดตารางสอนไว้ดังนี้

2.1 จะต้องบรรจุวิชาและเวลาเรียนให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.2 การวางวิชาใดก่อนต้องคำนึงถึงผู้เรียนและผู้สอนด้วย

2.3 ควรกระจายวิชาที่สลับซับซ้อนให้สมดุลกันตลอดสัปดาห์

2.4 ตารางสอนควรจัดทำไว้ 3 ชุด คือประจำชั้น ประจำตัวครู และ

โรงเรียน

2.5 ควรเฉลี่ยปริมาณชั่วโมงสอนของครูให้พอ ๆ กัน

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2522 : 441) ได้เสนอหลักการใหญ่ ๆ ในการจัดตารางสอนไว้เป็นแนวทางคือ

1. โรงเรียนควรสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด คือจัดให้นักเรียนได้เรียนตามที่ต้องการ
2. การจัดตารางสอนควรเริ่มจากชั้นที่ยากที่สุดก่อน และจัดจากวิชาที่ยากที่สุดคือ วิชาการงานและอาชีพ เพราะยึดหยุ่นได้น้อยที่สุด
3. จัดวิชาที่มีนักเรียนเลือกน้อยที่สุดก่อน เพราะนักเรียนทุกคนที่เลือกเรียนวิชานั้นจะต้องเรียนในเวลาเดียวกัน วิชาที่จัดสุดท้ายคือวิชาที่มีจำนวนกลุ่มมาก
4. จัดวิชาบังคับเป็นอันดับสุดท้าย

(3) การจัดครูเข้าสอน

การจัดครูเข้าสอนนั้นต้องยึดหลักพึ่งตนเองก่อน และดำเนินการตามขั้นตอนคือ (กรมสามัญศึกษา 2526 : 8 - 17)

1. การสำรวจความพร้อมของโรงเรียนก่อนเปิดแผนการเรียน
2. กำหนดคุณสมบัติสำหรับครูสอนรายวิชาในแผนการเรียน
3. จัดตามความถนัดของครูผู้สอน คือ
 - 3.1 จัดตามวิชาเอกที่เรียนมา
 - 3.2 จัดตามวิชาโทที่เรียนมา
 - 3.3 จัดตามรายวิชาที่ครูสนใจ
 - 3.4 จัดตามรายวิชาที่ครูมีประสบการณ์
4. การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูคือ
 - 4.1 จัดครูคนเดียวให้สามารถสอนได้หลายวิชา
 - 4.2 จัดครูฝ่ายสนับสนุนการสอนช่วยฝ่ายปฏิบัติการ
 - 4.3 จัดคาบเรียนให้ตรงกัน
5. การจัดหาบุคลากรภายนอกมาช่วยสอนในโรงเรียน
6. การจัดครูสอนแทนเมื่อครูไม่มาทำการสอน

7. การใช้เงินบำรุงการศึกษาจ้างครูสอนเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครู
ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาย่อมมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดครูเข้าสอนร่วมกับผู้ช่วย
ฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา จึงจำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับครูแต่ละคน
เพื่อให้การจัดครูเข้าสอนได้ประโยชน์แก่การเรียนการสอนมากที่สุด

(4) การสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริมหมายถึง การสอนเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอน
ตามแผนการสอนโดยปกติ เพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่พบในตัวนักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. สอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน
2. สอนซ่อมเสริมในขณะทำการสอน
3. สอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว
4. สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความฉลาด เรียนรู้ได้เร็วกว่าคนอื่น

(กรมสามัญศึกษา 2526 : 91 - 93)

การสอนซ่อมเสริมเป็นวิธีที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนช้าสามารถเรียนทันเพื่อน
ช่วยให้นักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจ มีความเข้าใจมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่เรียนแล้วยังไม่
สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ได้สัมฤทธิ์ผล ช่วยให้นักเรียน
ที่เรียนดี เรียนเก่ง มีความฉลาดเฉลียวอยู่แล้ว ได้มีโอกาสเสริมความรู้ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น
การสอนซ่อมเสริมมีวิธีการจัดดังนี้

1. สอนซ่อมเสริมในระหว่างชั่วโมงสอนปกติ
2. ครูผู้สอนดำเนินการเองโดยใช้ชั่วโมงว่างหรือนอกเวลาเรียน
3. การสอนซ่อมเสริมพิเศษแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน
4. การสอนซ่อมเสริมที่จัดทำไว้ในหลักสูตรให้จัดทำสัปดาห์ละครั้ง (กรมสามัญศึกษา

2526 : 94 - 95)

การสอนซ่อมเสริมตามหลักสูตรนั้น ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา
ควรจะได้ร่วมกันวางแผนการดำเนินการ โดยชี้แจงให้ครูผู้สอนเข้าใจในหลักสูตร มองเห็น

ความจำเป็นของการสอนซ่อมเสริม และดูแลให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ และมีประสิทธิภาพ

2. การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู

สุพิชญา ชีระกุล กาญจนาศรีภาพสินธุ์ และวิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร (สุพิชญา ชีระกุล กาญจนาศรีภาพสินธุ์ และวิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร 2524 : 3) ได้สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง การชี้แจง การแสดง หรือการจาแนก เกี่ยวกับการเล่าเรียน การฝึกฝน และการอบรม ซึ่งเป็นความหมายที่แปลจากคำว่านิเทศและการศึกษา ส่วน บง วัชวัลคุ (บง วัชวัลคุ 2524 : 2) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทางวิชาการที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ซารี มณีศรี (ซารี มณีศรี 2523 : 1) มีข้อเสนอว่า ความหมายของการนิเทศการศึกษาไม่มีข้อจำกัดแน่นอนตายตัว และได้กล่าวสั้น ๆ ว่า การนิเทศการศึกษาคือความพยายามอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษามีคุณภาพทั้งด้านการเรียนการสอน

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2526 : 187 - 189) มีความเห็นในแนวเดียวกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เพิ่มการนิเทศภายในด้วย โดยกล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ทางวิชาการควรมีการนิเทศภายใน เพื่อให้การทำงานด้านการเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร เข้าใจจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยส่วนรวมของเนื้อหาวิชา และเพื่อครูจะได้ใช้หลักสูตรอย่างประหยัด ซึ่งวิธีการนิเทศอาจจะทำได้หลายแบบคือ การแนะนำ การประชุมชี้แจง การประชุมปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การประชุมอบรม การบรรยาย การอภิปราย การศึกษานอกสถานที่ การทดลองปฏิบัติการ การเยี่ยมเยียนตามชั้นเรียน การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การจัดตั้งศูนย์วิชาการ และการสาธิต

อุทัย สร้อยสุข (อุทัย สร้อยสุข 2519 : 52 - 53) มีข้อเสนอแนะทางองเดียวกันว่า สำหรับอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย น่าจะพิจารณาว่าได้ปฏิบัติหน้าที่นิเทศการศึกษาทางด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. หน้าที่ในการช่วยเหลือครูในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง
2. หน้าที่ช่วยเหลือครูในการปรับปรุงวิธีสอน
3. หน้าที่ในการช่วยครูในการหาความรู้เข้าใจกับเด็กให้ดีขึ้น
4. หน้าที่จัดใหม่และส่งเสริมให้ครูใช้อุปกรณ์การสอน
5. หน้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่ครู เพื่อให้ครูสามารถหาการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. หน้าที่จัดและบริหาร โครงการนิเทศภายในโรงเรียน
7. หน้าที่สร้างและบำรุงขวัญครู
8. หน้าที่พัฒนาหลักสูตร
9. หน้าที่ส่งเสริมการศึกษาวิจัย
10. หน้าที่ประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน

จากแนวคิดและภาระหน้าที่ดังกล่าวจะพบว่า การนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับโรงเรียน เพราะถ้าขาดการนิเทศการศึกษาแล้วจะเป็นสาเหตุให้โรงเรียนไม่อาจจะพัฒนาบุคลากรโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน อันเป็นงานในหน้าที่หลักของโรงเรียนอย่างมีคุณภาพได้

การฝึกอบรมครู

การฝึกอบรมอาจจะเรียกได้ว่าเป็นงานวิชาการแขนงหนึ่ง ซึ่งถ้ามองดูกระบวนการฝึกอบรม จะมีส่วนที่เกี่ยวข้องและผสมผสานประกอบกันเป็นระบบ (เลิศลักษณ์ บุรุษพัฒน์ 2525 : 15) สมพงษ์ เกษมสิน (สมพงษ์ เกษมสิน 2519 : 177) ได้ให้ข้อคิดว่าการที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการทำงานโดยการเปลี่ยนแปลงท่าทีและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของคน การวางโครงการที่จะฝึกอบรม จึงต้องพิจารณาถึงความจำเป็นและความต้องการของการฝึกอบรมด้วย และความมุ่งหมายของการฝึกอบรมคือ

1. เพื่อสร้างความสนใจในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อจะชี้แนะวิธีการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด

3. เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้ได้ผลดีที่สุด
4. ลดความสิ้นเปลืองและป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน
5. เพื่อจัดวางมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
6. พัฒนาฝีมือในการปฏิบัติงานของบุคคล
7. เพื่อพัฒนาการบริหาร
8. ฝึกฝนบุคคลไว้เพื่อความก้าวหน้าของงาน
9. สนองบริการอันมีประสิทธิภาพแก่สาธารณะ

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2521 : 1 - 11) มีความเห็นเช่นเดียวกับ สมพงษ์ เกษมสิน ที่ว่า ครูควรได้รับความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจทำได้โดยการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้เป็นครั้งคราว หรือส่งครูไปเข้ารับการอบรมจากสถาบันอื่น และมาถ่ายทอดแก่คณะครู จัดหาเอกสารหรือหนังสือใหม่ ๆ จัดให้ครูไปปฏิบัติงานภายในกลุ่มโรงเรียนหรือจังหวัดใกล้เคียง เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดในการส่งเสริมและการฝึกอบรมครูให้มีสมรรถภาพในการทำงานนั้น กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2522 : 400 - 401) ได้กล่าวไว้เป็นข้อ ๆ ว่า

1. ศึกษางานไปพร้อมกับการปฏิบัติงาน
2. ประชุมนิเทศและประชุมชี้แจง
3. ให้ทำงานในฐานะผู้ช่วย
4. ให้ฝึกงานโดยมอบหมายให้ปฏิบัติจริง ๆ
5. ส่งเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้น
6. ส่งไปศึกษาต่อทั้งภายในและภายนอกประเทศ
7. ส่งไปเรียนบางวิชาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่าง ๆ บางเวลา
8. มอบหมายตำแหน่งหน้าที่พิเศษให้ทำ
9. ให้การนิเทศภายใน
10. ประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน
11. จัดประชุมอบรมหรือสัมมนาครูหัวหน้าหมวดวิชาหรือครูในแต่ละสายวิชา

12. ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ห้องสมุดให้เป็นประโยชน์

13. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

3. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ชวาล แพรัตกุล (ชวาล แพรัตกุล 2518 : 5) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การนำเอาข้อมูลหรือผลต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลมาประเมินค่า หรือที่ราคาอีกชั้นหนึ่ง ส่วนการวัดผลนั้น สุภาพ วาดเขียน และอรพิน โภชนดา (สุภาพ วาดเขียน และอรพิน โภชนดา 2518 . 3) ให้ความหมายว่าการวัดผลเป็นกระบวนการที่กำหนดตัวเลขให้กับ วัตถุสิ่งของ หรือบุคคลตามความมุ่งหมายที่จะทดสอบ และเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่าง ที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ

ฉะนั้นการวัดผลและการประเมินผล มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก เพราะการประเมินผล เป็นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลมาพิจารณาเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่เรา ประเมินผลนั้น ๆ ซึ่งสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2520 : 177) ก็ได้สรุปไว้คล้ายกันว่า การวัดเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลที่ดี แต่การวัดที่ดีไม่จำเป็นต้องมีการประเมินก็ได้ แต่คุณิณี สุทธปรียาศรี (คุณิณี สุทธปรียาศรี 2522 : 62 – 63) มีความเห็นว่า การประเมินผลเป็นการวัดบวกการตัดสินใจ ส่วนขั้นตอนของการวัดดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการวัดผล
2. วัดผลให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน
3. สร้างเครื่องมือในการวัดผล
4. มีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน
5. มาตรฐานในการตัดสินการวัดผล
6. การวิเคราะห์เครื่องมือวัดผล
7. การรายงานผล

นอกจากนั้นกรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2522 : 156) ได้ให้ความคิดเห็นและทางปฏิบัติไว้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอนซึ่งจะประเมิน ใน 3 ลักษณะ คือ

1. การประเมินผลก่อนเรียน เพื่อทราบความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน
2. การประเมินระหว่างเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอน
3. การประเมินผลหลังเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียน และนำผลมาปรับปรุง

การเรียนการสอนได้ด้วย

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนการสอนด้วย เพราะการวัดผลและการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่จะบอกให้ทราบว่า ผู้เรียนคนใดมีความรู้ความสามารถแค่ไหน เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด และยังบอกให้ทราบอีกว่า จุดประสงค์ของหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่จัดนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงมากน้อยเพียงใด

4. การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น

อุปกรณ์การสอน หมายถึง วัสดุทุกชนิดที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (ภิญโญ สาร 2523 : 160 - 161) และได้เสนอว่าควรยึดหลักการใช้ดังต่อไปนี้

1. ใช้วัสดุประกอบการสอนตามความเหมาะสมกับวิชาที่สอน ชั้นที่สอน วัยของผู้เรียน และระดับความยากง่ายของอุปกรณ์

2. ใช้ให้คุ้มค่าคุ้มค่า

3. ใช้อย่างประหยัดทั้งแรงงาน เงิน และเวลา

4. ก่อนใช้อุปกรณ์ทุกครั้งต้องทดลองใช้เสียก่อน

สุนันท์ ปัทมาคม (สุนันท์ ปัทมาคม 2520 : 150) ชี้ให้เห็นผลดีของอุปกรณ์ว่า การสอนโดยใช้เครื่องประกอบการสอนเข้าช่วย จะเป็นผลดีแก่ผู้เรียนและผู้สอน เพราะเป็นการประหยัดเวลา และผู้เรียนได้เรียนจากสิ่งที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ฉะนั้นการจัดวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวก และใช้ได้ผลคุ้มค่าเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด ตามที่กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2519 : 219 - 220) ได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้

1. การจัดศูนย์บริการโสตทัศนูปกรณ์ เพื่อบริการสายวิชาต่าง ๆ
2. การจัดแหล่งวัสดุอุปกรณ์วิชาต่าง ๆ ตามลักษณะเฉพาะวิชานั้น ๆ
3. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม
4. สำรวจ วิเคราะห์ความต้องการวัสดุอุปกรณ์รายวิชาต่าง ๆ
5. การฝึกอบรมครูประจำวิชาให้มีความรู้ ทักษะในการใช้ การรักษา และ

การซ่อมวัสดุอุปกรณ์

6. กระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจในการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ

โรงเรียนควรจะได้ดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การศึกษาให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพของการเรียนการสอนอย่างจริงจัง โดยอาจมอบหมายให้อาจารย์หรือครูคนใดคนหนึ่งที่มีความสนใจและความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ เป็นผู้ดำเนินงาน เช่น การจัดหาหรือผลิตอุปกรณ์ การให้คำแนะนำให้ครู หรือนักเรียนให้รู้จักใช้วัสดุอุปกรณ์ให้วิธี รวมทั้งการเลือกวัสดุ การใช้วัสดุประกอบการสอนต่าง ๆ

ห้องสมุด

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล 2520 : 40 - 41) ได้ให้ข้อคิดในการจัดห้องสมุดว่า การจัดห้องสมุดเป็นศูนย์รวมวิชาการที่นักเรียนสามารถค้นคว้าด้วยตนเองได้ ควรมีหนังสือหลายชนิด เหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก แนวการจัดดังนี้

1. จัดหาเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการใช้ห้องสมุดให้เพียงพอ
2. ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักการใช้บริการห้องสมุด
3. สนับสนุนให้ครูใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ
4. ส่งเสริมให้ครูใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งสนับสนุนการสอน
5. ปรับปรุงห้องสมุดอยู่เสมอ
6. ให้ครู นักเรียนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดห้องสมุด

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2521 : 120 - 121) ได้เน้นความสำคัญของห้องสมุดว่าเป็นบริการที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของโรงเรียน เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งที่จะช่วยส่งเสริมการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน ให้บรรลุจุดหมายที่วางไว้ ห้องสมุดจึงมีหน้าที่สำคัญคือ

1. เป็นแหล่งบริการทางวิชาการ
2. เป็นแหล่งการสอนของครู
3. เป็นศูนย์วิชาการของโรงเรียน

การจัดห้องสมุดจะมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องคือ (กรมสามัญศึกษา 2522 : 477)

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องมองเห็นความสำคัญและความจำเป็นให้การสนับสนุน

ทุกด้าน

2. บรรณารักษ์หรือครูที่ได้รับมอบหมาย ควรมีความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด เข้าใจ

นักเรียน

3. งบประมาณ ต้องได้รับตามความเหมาะสม
4. สถานที่ควรเป็นสัดส่วน
5. หนังสือควรมีทั้งสำหรับครูและนักเรียน
6. ครูภักดีห้องสมุดที่จะอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้ได้ผลดี โรงเรียนควรจัดบริการห้องสมุดตามสภาพของแต่ละโรงเรียน เพื่อจัดบริการให้นักเรียนทุกคนได้ใช้ และจัดหาหนังสือทุกประเภททุกสาขาวิชาครบตามหลักสูตร โดยผ่านการเลือกมาอย่างดี มีการเก็บอย่างมีระเบียบ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์และความสะดวกในการใช้สำหรับครูและนักเรียน

การใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น

อุณา นพคุณ (อุณา นพคุณ 2520 : 83) กล่าวว่า การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนเป็นงานที่ต้องใช้ความพยายามที่จะใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นนั้น ๆ ให้มากที่สุด โดยพยายามแก้ไข และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรทางเทคโนโลยี หรือทรัพยากรสถาบันสังคมต่าง ๆ สำหรับกรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2524 : 79) ได้แบ่งทรัพยากรในท้องถิ่นที่โรงเรียนสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเรียนการสอนเป็น 3 ประการคือ แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ พร้อมกับได้อธิบายความหมายของแหล่งต่าง ๆ คือ

1. แหล่งวิทยาการหมายถึง โรงเรียน วิทยาลัย และศูนย์ฝึกอาชีพต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของราชการและเอกชน ซึ่งจัดสอนวิชาอาชีพทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. สถานประกอบการ หมายถึง สถานประกอบอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย ได้แก่ บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ ที่ยอมรับนักเรียนไปฝึกงานอาชีพ
3. สถานประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง แหล่งประกอบอาชีพตามพื้นบ้าน หรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2522 : 429 - 430) ได้วางหลักในการปฏิบัติเรื่องการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นที่โรงเรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาประกาศของกรมเจ้าสังกัดหรือจังหวัดเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ
2. นารายชื่อสถานประกอบอาชีพ รายวิชาที่สถานฝึกอาชีพสามารถสอนได้ ตลอดจนข้อตกลงต่าง ๆ ซึ่งกรมเจ้าสังกัดหรือจังหวัดทำไว้ มาประกาศในโรงเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนทราบทั่วกันก่อนวันลงทะเบียน
3. ทาความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานฝึกอาชีพ
4. ควรจะได้สำรวจสถานประกอบอาชีพอิสระ
5. ควรจัดทำแผนที่แสดงแหล่งที่อยู่ของสถานประกอบอาชีพ
6. จัดทำป้ายสถานฝึกงานอาชีพของนักเรียนที่บ้านผู้ปกครอง
7. ขอความช่วยเหลือจากเขตการศึกษาด้านเอกสารหลักสูตรอาชีพ

5. การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน

การจัดกิจกรรมทางวิชาการ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2520 : 107)

กล่าวว่า กิจกรรมทางวิชาการ ได้แก่ ชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์ ชุมนุมภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนจะจัดกิจกรรมได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน เช่น ขนาด สถานที่ จำนวนวัสดุอุปกรณ์ และโรงเรียนไม่ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมโดยเน้นการเรียนการสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว

ภิญโญ สาร (ภิญโญ สาร 2523 : 410 - 414) ได้ให้ความหมายและเสนอแนะการจัดกิจกรรมทางวิชาการว่า หมายถึง บรรดากิจกรรมรวมหรือนอกหลักสูตรทั้งหลายที่ให้การศึกษแก่นักเรียนนอกห้องเรียน และกิจกรรมที่โรงเรียนควรจัดคือ

1. สภานักเรียน
2. ชุมนุมหรือชมรม
3. การจัดทวารสารโรงเรียน
4. การจัดนิทรรศการทางศิลปะต่าง ๆ
5. การแสดงละคร
6. การแสดงดนตรี
7. ลูกเสือ ยุวกาชาดหรือเนตรนารี
8. การจัดทัศนศึกษา

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2526 : 103) ได้ให้ความหมายและแบ่งกิจกรรมทางวิชาการเพิ่มเติมจาก ภิญโญ สาร ว่า กิจกรรมวิชาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจและเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัยของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย ประเภทของกิจกรรมแบ่งได้ดังนี้

1. กิจกรรมลูกเสือหรือยุวกาชาด หรือเนตรนารี หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์

2. กิจกรรมทางศาสนา
3. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
4. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
5. กิจกรรมการใช้ห้องสมุด
6. กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
7. กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
8. กิจกรรมทัศนศึกษา
9. กิจกรรมนันทนาการ
10. กิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ ในหลักสูตร

ฉะนั้น กิจกรรมทางวิชาการจึงมีหลายประเภทที่โรงเรียนสามารถจัดเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนและจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ดังที่ พันัส หันนาคินทร์ (พันัส หันนาคินทร์ 2524 : 219 – 220) ให้ความเห็นว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อมุ่งต่อความเจริญของนักเรียนและโรงเรียนจะได้รับประโยชน์ร่วมกันคือ

1. กิจกรรมเป็นเครื่องส่งเสริมนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความเป็นผู้นำ ความสามัคคี สุขภาพทางกายและจิตใจ การติดต่อกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เป็นต้น
2. กิจกรรมทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนได้ทดลองทำตามความสนใจและความสามารถของตน
3. กิจกรรมช่วยเหลือการบริหารงานของโรงเรียน คือ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนดีขึ้น
4. กิจกรรมมีส่วนช่วยเหลือชุมชน เช่น กิจกรรมลูกเสือ ยุวภาษาฯ กิจกรรมมาเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ

กิจกรรมแนะแนว

งานแนะแนวเป็นบริการที่จัดให้กับทุกคนในโรงเรียนทั้งด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ อารมณ์ สังคม มีลักษณะเหมือนงานเสริมที่ช่วยป้องกันปัญหาที่จะมีผลกระทบต่อการจัด

การเรียนการสอน ถือเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (วารุณี ชนวานิช 2524 : 31) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2520 : 18) ให้ข้อคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในงานแนะแนว เมื่อโรงเรียนมีขนาดใหญ่ขึ้น สังคมสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การแนะแนวก็มีความจำเป็นสำหรับนักเรียนมากยิ่งขึ้น

ฉะนั้นในการจัดกิจกรรมแนะแนว โรงเรียนควรจัดโดยยึดหลักการที่ว่า ถือนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จัดให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน จัดกิจกรรมที่จะให้นักเรียนได้พัฒนาทุก ๆ ด้าน ควรวางแผนเป้าหมายก่อนจัดกิจกรรม และผู้จัดควรมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี (ธีระ ชัยพุทธธรรม 2525 : 49 - 51) ในเมื่อผู้บริหารมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรทำหน้าที่เกี่ยวกับการแนะแนว คือ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2520 : 26 - 27)

1. เป็นผู้นำในการสร้างบรรยากาศซึ่งช่วยพัฒนาการของผู้เรียน
2. ช่วยในการวางแผนโครงการแนะแนวของโรงเรียน
3. สร้างระบบบริหารเพื่อช่วยการพัฒนาโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. ช่วยปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน
5. รวบรวมละเอียดเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรในชุมชนเพื่อมาช่วยเหลือโรงเรียน
6. ช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์อื่น ๆ
7. รู้จักนักเรียนและจำชื่อนักเรียนได้บ้าง
8. ปรึกษาหารือปัญหาการพัฒนาการของเด็กกับคณะครู
9. ให้ผู้ปกครองนักเรียนมีโอกาสช่วยเหลือกิจกรรมแนะแนวบ้าง
10. วางแผนการทดสอบอย่างมีประสิทธิภาพ
11. สร้างระบบระเบียบสัมผัสที่ดี ให้ครูนำไปใช้ได้
12. พัฒนาโครงการเพื่อประเมินผลการเจริญงอกงามของเด็ก
13. จัดหาสิ่งที่จะสนองความต้องการของเด็กนักเรียนที่ปกติ
14. จัดและสนับสนุนการฝึกอบรมครูประจำการ

การจัดบริการแก่ชุมชนทางวิชาการ

โรงเรียนเป็นสถานที่เกิดขึ้นตามความต้องการและความจำเป็นของสังคม โรงเรียนจึงควรมีบทบาทสำคัญที่จะให้บริการทางวิชาการตอบสนองแก่ชุมชน เพื่อการพัฒนาทางด้านวิชาการในชุมชนไปพร้อม ๆ กับในโรงเรียน ซึ่งซัมซัน (Sumption. 1964 : 104 - 106) ให้ความเห็นว่า โรงเรียนควรจะเป็นศูนย์กลางทางวิชาการของชุมชน คือโรงเรียนจะต้องเสนอรายงานเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ รับทราบข่าวเคลื่อนไหวจากภายนอก ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมดูแลและจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้ชุมชนมาใช้โรงเรียนในฐานะศูนย์กลางการศึกษาคณะกรรมการศึกษาและวัฒนธรรม ตลอดจนเสนอความก้าวหน้าทางวิชาการและแนวโน้มใหม่ทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ

จาคอบสันและคณะ (Jacobson and others. 1963 : 466 - 478) ได้เสนอข้อคิดเห็นในทางนี้เกี่ยวกับซัมซัน (Sumption) ว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมบริการชุมชนในด้านต่าง ๆ คือ เอกสารและสิ่งพิมพ์ของโรงเรียนออกเผยแพร่ บริการเสนอข่าวสารจากโรงเรียนถึงบ้านเป็นประจำ จัดนิทรรศการภายในโรงเรียน จัดโครงการทางวิชาการสำหรับประชาชน จัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น

ดังนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องมีส่วนช่วยในการพัฒนาช่วยเหลือชุมชนหรือสังคม โดยการนำเอาหลักสูตร เนื้อหาวิชาที่มีอยู่แล้วมาปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้จริงสามารถปฏิบัติได้จริง ทั้งยังให้นักเรียนเป็นสื่อกลางที่จะนำเอาความรู้ ตลอดจนการปฏิบัติไปถึงผู้ปกครองและชุมชนต่อไป

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น เป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ซึ่งน่าจะคาดหวังได้ว่าการบริหารงานย่อมมีลักษณะพิเศษกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาธรรมดาทั่วไป ซึ่งจะพิจารณาในประเด็นของการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบบรมครู การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่ง
ทรัพยากรในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมหลังวิชาการและการบริการชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้นำการใช้
หลักสูตร ระดับมัธยมศึกษา นั้น ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษามาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงประมวลเฉพาะ
ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป ดังนี้

จากการศึกษาเรื่องงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของ
เพ็ญศักดิ์ เรือนใจมั่น (เพ็ญศักดิ์ เรือนใจมั่น 2518 : 141) อภิเรก รัตนชัยญา
(อภิเรก รัตนชัยญา 2519 : 116) เสถียร จันทสมบูรณ์ (เสถียร จันทสมบูรณ์
2519 : 115) ประจวบ วัจนรัตน์ (ประจวบ วัจนรัตน์ 2519 : 141 - 142)
จิระ สิทธิ (จิระ สิทธิ 2519 : 83) โกศล วิชัยดิษฐ์ (โกศล วิชัยดิษฐ์
2519 : 60) ชัชวาลย์ อำมาตย์มณี (ชัชวาลย์ อำมาตย์มณี 2520 : 169)
ทองขาว โคตรโยธา (ทองขาว โคตรโยธา 2520 : 169) นพชัย ฐัชรรม
(นพชัย ฐัชรรม 2522 : 76) และถวัลย์ บุญแสน (ถวัลย์ บุญแสน 2522 :
172 - 173) ในเขตการศึกษา 5 3 4 7 12 เขตกรุงเทพมหานคร เขตการศึกษา
8 11 1 และเขตการศึกษา 6 ตามลำดับ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร
ผู้ช่วยวิชาการ และผู้ปกครองนักเรียน ได้สรุปผลออกมาเช่นเดียวกันว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษาต่าง ๆ ปฏิบัติงานด้านวิชาการไม่มากเท่าที่ควร แม้แต่ผู้บริหารเองยังมี
ความเห็นว่าเป็นโรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการในระดับปานกลางเท่านั้น บางพฤติกรรมโรงเรียน
ไม่ได้ปฏิบัติคือ การจัดครูเข้าสังเกตการสอนของผู้อื่น และโรงเรียนไม่ได้บริหารงานตาม
ทฤษฎีและหลักการของสถานศึกษาเท่าที่ควร

จากผลการวิจัยในเขตการศึกษาต่าง ๆ สอดคล้องกับการวิจัยของวิรัตน์ ศิริบุรณ (วิรัตน์ ศิริบุรณ 2518 : 57) ได้ศึกษาสมรรถภาพในการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 จากกลุ่มตัวอย่างคือ ครูใหญ่ และครู สรุปผลว่าในด้านวิชาการยังปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และด้านที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำสุดคือ การประชุมปรึกษาหารือในสายวิชาต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดบริการนิเทศการสอน การส่งเสริมให้ครูค้นคว้าทดลอง และการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย หรือให้ครูในโรงเรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้บรรยายทางวิชาการในที่ประชุมนักเรียน และการประเมินผลโดยนิตินาเอาคะแนนนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อหาทางปรับปรุงการเรียนการสอน

ปกรณ ศรีคอนไผ่ (ปกรณ ศรีคอนไผ่ 2523 : 55) ได้ข้อค้นพบจากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 6 จากกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและครู พบว่าทุกกลุ่มมีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านวิชาการสูงกว่าที่ปฏิบัติอยู่ โดยเฉพาะด้านหลักสูตรการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ กิจกรรมทางวิชาการ ด้านการวัดผลการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา

ส่วนสุรชัย ชินโย (สุรชัย ชินโย 2519 : 84) ได้ศึกษางานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 จากกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหาร ผู้ช่วยวิชาการ และผู้ปกครองนักเรียน ได้สรุปผลการค้นพบที่แตกต่างไปจากงานวิจัยของคนอื่น ๆ คือ พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง แต่นิพนธ์ รอคภัย (นิพนธ์ รอคภัย 2524 : 246 - 254) ได้ข้อค้นพบที่ต่างไปอีกจากการศึกษาโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาและครู พบว่างานวิชาการ 15 ด้าน โรงเรียนได้บริหารมากน้อยต่างกันคือด้านที่มากพอสมควรคือ ด้านการปฏิบัติงานวิชาการของครู ด้านที่น้อยคือ หลักสูตร ตาราง เวลาเรียนของนักเรียน การให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าและส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี การประเมินผลการศึกษา กิจกรรมนักเรียน การประเมินผลงานวิชาการ และการวางแผนงานวิชาการ ส่วนด้านที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ เอกสารประกอบการใช้

หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดห้องวิชาการ การนิเทศงานวิชาการ การศึกษาเกี่ยวกับงานวิชาการโดยตรงนั้น สุรัตน์ เจียรตระกูล (สุรัตน์ เจียรตระกูล 2520 : จ - ฉ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคเหนือ จากกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหาร ครูอาจารย์ พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติงานวิชการน้อยที่สุดในด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร ที่ปฏิบัติน้อยรองลงมาคือภารกิจและการปฏิบัติงานวิชาการ การแนะแนว วิธีสอน ตารางสอน และค่านักกิจกรรมนักเรียน ในปีเดียวกัน วุฒิ จุลพรหม (วุฒิ จุลพรหม 2520 : ง) ได้ศึกษาในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ได้สรุปผลสอดคล้องกับ สุรัตน์ เจียรตระกูล กล่าวคือ โรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการน้อยทุกด้าน งานที่ปฏิบัติน้อยที่สุดได้แก่ การนิเทศการศึกษา การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาการในท้องถิ่น รวมทั้งการวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ ส่วนงานด้านการวางแผน วิธีสอน หลักสูตร และเอกสารการใช้หลักสูตร ตลอดจน คำนวัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด ก็มีการปฏิบัติค่อนข้างกัน

สุกิจ ใสสุก (สุกิจ ใสสุก 2521 ฉ) และเอนก หิรัญ (เอนก หิรัญ 2521 จ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลางและในเขต กรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และครู พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการน้อยทั้ง 11 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับกวีศึกษาของ พิสิฐ กองเมือง (พิสิฐ กองเมือง 2520 : จ) จากการศึกษาเรื่องเดียวกันในภาคใต้

ฉะนั้น จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการที่กล่าวมาเป็นลำดับ นั้น สรุปได้ว่า ปัญหางานวิชาการของโรงเรียนต่าง ๆ นั้น ปรากฏอยู่ในลักษณะเกี่ยวกับการให้ความสำคัญในอันที่จะปฏิบัติอย่างครบถ้วนจริงจัง เพื่อให้สมกับทั้งงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของงานบริหารโรงเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำ การใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาไว้ จึงใช้ผลการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่ว ๆ ไป มาเทียบเคียง ในปี ค.ศ. 1960 ดิคคี (Dickey. 1960 3605 - 3606) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเคนทักกี (Kentucky) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูใหญ่จำนวน 543 คน ปรากฏว่าครูใหญ่มีหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการ การนิเทศการสอน การควบคุมระเบียบวินัยในโรงเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การแนะแนวและประชาสัมพันธ์กับชุมชน ด้านวิชาการนั้น ครูใหญ่ให้เวลากับงานการนิเทศการสอนและการแนะแนวการศึกษามาก ในด้านความเข้าใจในงานบริหารเปรียบเทียบแต่ละโรงพบว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ครูใหญ่จะมีความเข้าใจในการบริหารงานดีกว่าครูใหญ่โรงเรียนขนาดเล็ก การศึกษาครั้งนี้ได้ข้อค้นพบว่า ครูใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดใหญ่ มีนักเรียนมาก ย่อมมีประสิทธิภาพและมีความเข้าใจในการบริหารงานดีกว่าครูใหญ่โรงเรียนขนาดเล็ก

แมคคาร์ธี (McCarthy. 1971 . 705-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey) จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาและครู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เรื่องการสังเกตการสอน การวัดผลและการประเมินการศึกษา การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านวิชาการและความรับผิดชอบในการตัดสินใจของคณะกรรมการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีบทบาท มีความรับผิดชอบ และบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกเหนือจากการบริหารงานด้านอื่น ๆ

ส่วนในเรื่องหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษานั้น วิลเลียม (Williams 1972 4909-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอินเดียนา ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ครูใหญ่ส่วนมากใช้เวลาในการประเมินผลและ

การปรับปรุงการสอนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการค้นพบในประเทศไทยที่กล่าวแล้ว และมักจะ
 ขอบหมายความรับผิดชอบในการประเมินผลและการปรับปรุงการสอนให้กับหัวหน้าหมวดวิชา
 การเชื่อมต่อเรียนของครูใหญ่นั้นน้อยมาก และโรงเรียนขนาดใหญ่มาก เวลาที่ครูใหญ่ให้แก่
 การปรับปรุงการสอนของครูจึงน้อย มักให้คำแนะนำมากกว่าฝึกอบรมครู ครูใหญ่มักพัฒนา
 สรรพภาพในการทำงาน ศึกษาหาความรู้ใหม่ อยู่เสมอ แต่ครูและนักเรียนไม่มีส่วนร่วม
 ในการประเมินผล ทัศนคติว่าครูใหญ่แก้ปัญหาได้และมีส่วนในการประเมินครู การใช้แบบทดสอบ
 และการประชุมปรึกษาหารือ รวมทั้งให้หัวหน้าสายวิชาร่วมในการประเมินผลด้วย

สมมติฐานการวิจัย

โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
 มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันในด้านต่อไปนี้

1. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
2. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา
3. การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู
4. การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุดและการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น
5. การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้นคว้าได้แก่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 จำนวน 24 โรงเรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
ขนาดเล็ก	1. วัดกุลิตคาราม	1
	2. สุวรรณสุทธารามวิทยา	1
	3. ปิงทองกลางพิทยา	1
	4. ราชคาริ	1
	5. สীগัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์)	1
	6. ฤทธิรงค์รอน	1
	7. วัดนายโรง	1
	8. พุทธบูชาวิทยาคม	1
	9. พุทธจักรวิทยา	1
ขนาดกลาง	10. วัดสังเวช	1
	11. วชิรธรรมสาธิต	1
	12. เศรษฐบุตริบาเพ็ญ	1

ตาราง 1 (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
	13. ศึกษานารี	1
	14. สุวรรณารามวิทยาคม	1
	15. วัดนวลนรดิศ	1
ขนาดใหญ่	16. วัชรราชาธิวาส	1
	17. สตรีวิทยา	1
	18. นนทรีวิทยา	1
	19. ศรีอยุธยา	1
	20. ปทุมคงคา	1
	21. บางกะปิ	1
	22. สิงหราชพิทยาคม	1
	23. ทวีธาภิเศก	1
	24. สตรีอุปสรสวรรค์	1
	รวม	24

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนผู้นำการให้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา รวม 5 ด้าน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจาก วิเชียร เกตุสิงห์ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 79 – 103) และเชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ 2523 : 65 – 70) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับงานวิชาการจากหนังสือคู่มือการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา
3. ศึกษาแนวการเขียนแบบสอบถามจากแบบประเมินผลการปฏิบัติงานโรงเรียน ผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ 2525 : 1 – 18)
4. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5. คำนำคือ

- 4.1 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
- 4.2 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา
- 4.3 การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู
- 4.4 การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุดและการใช้แหล่งทรัพยากรใน

ท้องถิ่น

- 4.5 การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน

5. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลและผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรในโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ดังมีรายนามผู้เชี่ยวชาญดังนี้

5.1 อาจารย์ทวิบุรณ์ หอมเย็น อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

5.2 อาจารย์ดิลก ทิลกานนท์ อาจารย์ภาควิชาสถิติและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

5.3 คุณบุญศรี แสงประเสริฐ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2526

5.4 อาจารย์ณรงค์ สุขพิทักษ์ นักวิชาการ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

5.5 อาจารย์สุชาติ การถนัด อาจารย์ใหญ่โรงเรียนพนมเบญจา อ.เขาพนม
จ.กระบี่ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

5.6 อาจารย์เฟื่อง ทองเทพ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์
อ.อ่าวลึก จ.กระบี่ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง

5.7 อาจารย์สุชาติ ปิ่นแก้ว อาจารย์ใหญ่โรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์
อ.คลองท่อม จ.กระบี่ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

6. ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร
และหัวหน้าหมวดวิชา ในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
ในจังหวัดกระบี่ คือโรงเรียนพนมเบญจา อ.เขาพนม โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์
อ.อ่าวลึก และโรงเรียนคลองท่อมราษฎร์รังสรรค์ อ.คลองท่อม รวม 30 คน แล้วนำผล
การทดลองมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธี α -Coefficient
ของ Cronbach (อนันต์ ศรีโสภา 2520 : 56) ปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

6.1 ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

6.2 ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ
.96

6.3 ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ
.98

6.4 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากร
ในท้องถิ่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

6.5 ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน ได้ค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ .98 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับรวม 5 ด้าน เท่ากับ .98

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้สูตร α -Coefficient

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171)

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือที่จะวัด
	s_1^2	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. วิเคราะห์ความแตกต่างของการบริหารงานวิชาการระหว่างโรงเรียน 3 ขนาด โดยใช้สถิติ Kruskal-Wallis One-Way Analysis of Variance by Ranks (Siegel, 1956 : 185)

$$H = \frac{12}{N(N+1)} \sum_{j=1}^k \frac{R_j^2}{n_j} - 3(N+1)$$

เมื่อ	k	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	n_j	แทน จำนวนตัวอย่างในกลุ่มที่ j
	N	แทน ผลรวมของจำนวนตัวอย่างในทุกกลุ่ม $= \sum n_j$
	R_j	แทน ผลรวมของค่าลำดับในกลุ่มตัวอย่างที่ j

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษารังนี้ เพื่อความสะดวกและให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังนี้

- n แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง
- R_1 แทน ผลรวมของลำดับในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก
- R_2 แทน ผลรวมของลำดับในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง
- R_3 แทน ผลรวมของลำดับในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่
- H แทน ค่าสถิติ Kruskal-Wallis One-Way Analysis of Variances by Ranks.

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยของเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการให้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการให้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1

การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียน
ผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร
มหานคร

1.1 การบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

ตาราง 2 การบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนผู้นำ
การใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียน ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	ขนาดเล็ก n= 8	ขนาดกลาง n= 7	ขนาดใหญ่ n= 9
	R 1	R 2	R 3
1. จัดหลักสูตรได้เหมาะสมสอดคล้องกับ สภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น	105.52	76.51	117.99
2. จัดหลักสูตรได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ของแผนการศึกษาแห่งชาติ	109.52	68.53	122.04
3 เน้นความสำคัญในการจัดหลักสูตรใน ระดับท้องถิ่น	109.04	80.99	109.98
4. จัดแผนการเรียนให้นักเรียนได้เลือก เรียน	82.00	89.53	128.52
5. สรรวจความพร้อมของโรงเรียนทุก ๆ ด้านก่อนเปิดแผนการเรียน	96.00	47.53	156.51

ตาราง 2 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	ขนาดเล็ก n = 8	ขนาดกลาง n = 7	ขนาดใหญ่ n = 9
	R ₁	R ₂	R ₃
6. สรรวจความต้องการของท้องถิ่น เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพก่อน วางแผนจัดแผนการเรียนวิชาชีพ	94.00	84.00	122.04
7. แผนการเรียนได้รับความเห็นชอบ จากคณะครูในโรงเรียน	74.83	74.97	139.5
8. จัดแผนการเรียนได้ตรงตามปริมาณ และคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียน มีอยู่แล้วอย่างเหมาะสม	97.04	80.50	122.49
9. เปิดสอนวิชาชีพได้ตรงตามความ ต้องการของชุมชน	106.00	88.97	105.66
10. นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ	101.04	80.01	118.98
11. คณะครูมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอน	105.52	76.02	118.53
12. จัดตารางสอนได้ตรงตามความ ต้องการของผู้สอนและผู้เรียน	101.04	115.01	83.97
13. จัดชั่วโมงสอนของครูได้กระจายและ สมดุลตลอดสัปดาห์	106.00	82.53	111.51

ตาราง 2 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	ขนาดเล็ก n= 8	ขนาดกลาง n = 7	ขนาดใหญ่ n = 9
	R ₁	R ₂	R ₃
14. เปลี่ยนปริมาณชั่วโมงสอนของครูได้พอ ๆ กัน	96.48	112.98	90.54
15. จัดครูเข้าสอนได้ตรงตามความถนัดของแต่ละคน	100.48	77.98	121.5
16. จัดสอนซ่อมเสริมได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	87.52	87.5	125.01
17. วัดสอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว	96.40	87.99	115.47
18. จัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน	98.00	71.47	130.5
19. จัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีความฉลาดเรียนรู้อยู่ได้เร็วกว่าคนอื่น	55.52	101.01	143.46
20. ครูผู้สอนเข้าใจ เห็นความจำเป็นของการสอนซ่อมเสริม	74.48	104.02	121.5
รวม	89.04	80.99	129.96

จากตาราง 2 จากผลรวมของลำดับที่เห็นได้ว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตร

การเรียนการสอนครั้งนี้ โรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติมากในเรื่อง จัดหลักสูตรได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้ความสำคัญในการจัดหลักสูตรในระดับท้องถิ่น และเปิดสอนวิชาชีพได้ตรงตามความต้องการของชุมชน ปฏิบัติน้อยในเรื่องการจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีความฉลาดเรียนรู้ได้ โรงเรียนขนาดกลางปฏิบัติมากในเรื่อง การจัดการวางสอนได้ตรงตามความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน การเฉลี่ยปริมาณชั่วโมงสอนของครูได้พอ ๆ กัน ครูผู้สอนเข้าใจ เห็นความสำคัญของการสอนซ่อมเสริม ปฏิบัติน้อยในเรื่อง การสำรวจความพร้อมของโรงเรียนทุก ๆ ด้าน ก่อนเปิดแผนการเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติมากในเรื่องสำรวจความพร้อมของโรงเรียนทุก ๆ ด้าน ก่อนเปิดแผนการเรียน จัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีความฉลาดเรียนรู้ได้เร็วกว่าคนอื่น คณะครูเห็นชอบกับแผนการเรียน และปฏิบัติน้อยในเรื่อง การจัดการวางสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน

1.2 การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ตาราง 3 การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาของ

โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียน ด้านการวัดผลและการประเมินผล การศึกษา	ขนาดเล็ก $n=8$	ขนาดกลาง $n=7$	ขนาดใหญ่ $n=9$
	R ₁	R ₂	R ₃
1. คาเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนได้ถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ	97.52	84.92	117.54

ตาราง 3 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการวัดผลและการประเมินผล การศึกษา	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
	n=8	n=7	n=9
	R ₁	R ₂	R ₃
2. สนับสนุนให้แต่ละหมวดวิชาจัดทำข้อสอบ	97.04	68.53	136.53
3. เครื่องมือวัดผลสามารถวัดได้ครอบคลุม เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการเรียน การสอน	90.48	88.48	120.96
4. ส่งเสริมให้ครูนำผลการสอบแต่ละชั้นมา วิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	99.52	87.99	112.50
5. ครูมีอิสระในการวัดผลการเรียนการสอน	102.00	72.52	125.46
6. จัดประชุมอบรมเรื่องการวัดและประเมิน ผลแก่ครู	103.04	90.02	107.01
7. ครูประเมินผลการเรียนการสอนได้ตรง ตามจุดประสงค์การเรียนของรายวิชา	99.04	94.50	106.47
8. การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบ ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน	95.04	97.51	107.46
9. นำเอาผลการประเมินผลหลังเรียนมา ใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน	93.52	87.99	118.53
10. ระบบการวัดผลและการประเมินผลที่ โรงเรียนปฏิบัติ มีความเหมาะสม	89.04	90.51	120.51
รวม	94.00	84.98	120.96

จากตาราง 3 จากผลรวมของลำดับที่จะเห็นได้ว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาครั้งนี้ โรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติงานมากในเรื่องการจัดประชุมอบรมเรื่องการวัดผลและการประเมินผลแก่ครู ครูมีอิสระในการวัดผลการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำผลการสอบแต่ละชั้นมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ปฏิบัติน้อยในเรื่องความเหมาะสมของระบบการวัดผลและการประเมินผล โรงเรียนขนาดกลางปฏิบัติมากในเรื่องการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อทราบความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน ครูประเมินผลการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนของรายวิชา ความเหมาะสมของระบบการวัดผลและการประเมินผล ปฏิบัติน้อยในเรื่องการสนับสนุนให้แต่ละหมวดวิชาจัดทำข้อสอบ โรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติมากในเรื่องการสนับสนุนให้แต่ละหมวดวิชาจัดทำข้อสอบ ครูมีอิสระในการวัดผลการเรียนการสอน ความเหมาะสมของระบบการวัดผล และการประเมินผล และปฏิบัติน้อยในเรื่องการให้ครูประเมินผลการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนของรายวิชา

1.3 การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู

ตาราง 4 การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครูของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียน ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู	ขนาดเล็ก n=8	ขนาดกลาง n=7	ขนาดใหญ่ n=9
	R ₁	R ₂	R ₃
1. มีการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน	70.48	93.52	135.99

ตาราง 4 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึก อบรมครู	ขนาดเล็ก n=8	ขนาดกลาง n=7	ขนาดใหญ่ n=9
	R ₁	R ₂	R ₃
2. สนับสนุนให้หัวหน้าหมวดวิชานิเทศ การเรียนการสอนในหมวดวิชาของตน	92.48	65.52	142.02
3. สังเกตการสอนของครูเพื่อปรับปรุง การสอน	91.04	81.48	127.53
4. ตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงาน ของครู	88.00	87.99	132.03
5. วัดให้มีการ เยี่ยมเยียนดูการสอนของ ครูในสถานศึกษาอื่นที่มีการสอนในระดับ เดียวกัน	91.04	86.03	123.03
6. ส่งเสริมให้ครู เข้ารับการอบรมทาง วิชาการทั้งที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน	100.00	76.51	123.48
7. เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ ด้านวิชาการแก่ครู	117.52	72.52	109.98
8. จัดประชุมอบรมหรือสัมมนาครูหัวหน้า หมวดวิชาหรือครูในแต่ละสายวิชา	120.00	78.47	101.52

ตาราง 4 (ต่อ)

โรงเรียน ค่านการนิเทศการศึกษาและการฝึก อบรมครู	ขนาดเล็ก n=8	ขนาดกลาง n=7	ขนาดใหญ่ n=9
	R ₁	R ₂	R ₃
9. ส่งเสริมให้ครูเฝ้าหาความรู้โดยการ ศึกษาต่อเพื่อพัฒนาตนเอง	105.04	81.48	113.49
10. จัดหาเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่เพิ่มพูนความรู้ ให้ครูได้อ่านเพื่อพัฒนาความรู้วิชาการ	131.04	73.01	96.03
รวม	97.52	72.03	130.50

จากตาราง 4 จากผลรวมของลำดับที่จะเห็นได้ว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครูดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก ปฏิบัติมากในเรื่องการจัดหาเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่เพิ่มพูนความรู้ให้ครูได้อ่านเพื่อพัฒนาความรู้วิชาการ การจัดประชุมอบรม หรือสัมมนาครู หัวหน้าหมวดวิชาหรือครูในแต่ละรายวิชา การสนับสนุนให้หัวหน้าหมวดวิชานิเทศการเรียน การสอนในหมวดวิชาของตน ปฏิบัติน้อยในเรื่อง การนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง ปฏิบัติมากในเรื่อง การนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน การตรวจสอบ และติดตามผลการปฏิบัติงานของครู การจัดให้มีการเยี่ยมเยียนดูการสอนของครูในสถานศึกษาอื่น ที่มีการสอนในระดับเดียวกัน ปฏิบัติน้อยในเรื่องการสนับสนุนให้หัวหน้าหมวดวิชานิเทศการเรียน การสอนในหมวดวิชาของตน โรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติมากในเรื่องสนับสนุนให้หัวหน้าหมวดวิชา

นิเทศการเรียนการสอนในหมวดวิชาของตน การนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน การตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงานของครู และปฏิบัติในเรื่องการจัดหาเอกสาร และสิ่งพิมพ์ที่เพิ่มพูนความรู้ให้ครูได้อ่านเพื่อพัฒนาวิชาการ

1 4 การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น

ตาราง 5 การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุดและการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น ของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียน ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และ การใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น	ขนาดเล็ก n=8	ขนาดกลาง n=7	ขนาดใหญ่ n=9
	R ₁	R ₂	R ₃
1. ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนได้ตรงตาม ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา	98.00	81.97	119.97
2. ทดลองใช้อุปกรณ์การสอนก่อนนำไปใช้จริงๆ	90.48	94.99	114.48
3. บริการวัสดุอุปกรณ์การสอนให้แก่หมวด วิชาได้เพียงพอ	64.48	105.00	130.5
4. ปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่แล้ว	88.00	88.48	123.48
5. สำรวจวิเคราะห์ความต้องการวัสดุอุปกรณ์ รายวิชาต่าง ๆ	96.48	90.86	112.5

ตาราง 5 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน	ขนาดเล็ก ก=8 R ₁	ขนาดกลาง ก=7 R ₂	ขนาดใหญ่ ก=9 R ₃
6. ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์	90.00	91.98	117.99
7. ดูแลบำรุงรักษาซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์การสอน	106.00	83.02	110.97
8. ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนได้คุ้มค่า	97.52	84.00	118.53
9. ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักการใช้บริการห้องสมุด	100.00	72.52	127.53
10. สนับสนุนนักเรียนใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง	97.04	69.51	133.47
11. ปรับปรุงระบบบริการห้องสมุดให้ทันสมัยอยู่เสมอ	99.04	72.52	128.52
12. ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดห้องสมุด	101.52	71.47	126.99
13. จัดบุคลากรทำหน้าที่รับผิดชอบห้องสมุดได้เหมาะสม	99.52	66.99	133.47
14. ได้รับการสนับสนุนจากแหล่งวิทยากร สถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระ	92.48	101.01	106.47
15. นำเอาทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ สนับสนุนการเรียนการสอน	87.04	94.5	118.53

ตาราง 5 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์การศึกษา หอสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องดิน	ขนาดเล็ก n=8	ขนาดกลาง n=7	ขนาดใหญ่ n=9
	R ₁	R ₂	R ₃
16. พานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งความรู้ใน ท้องถิ่น	92.48	87.01	120.51
17. สรรวจสถานประกอบอาชีพอิสระในห้องดิน	110.00	82.53	107.46
18. ทหาความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถาน ฝึกอาชีพ	96.00	88.48	115.47
19. จัดหาแผนที่แสดงแหล่งที่อยู่ของสถาน ประกอบอาชีพ	96.00	87.99	115.83
20. เขตการศึกษาได้ให้ความช่วยเหลือด้าน เอกสารหลักสูตรวิชาชีพ	111.04	101.99	87.03
รวม	93.52	86.52	119.97

จากตาราง 5 จากผลรวมของลำดับที่จะเห็นได้ว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร
ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุ
อุปกรณ์การศึกษา หอสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องดินดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก
ปฏิบัติมากในเรื่องการขอความช่วยเหลือด้านเอกสารหลักสูตรวิชาชีพจากเขตการศึกษา
การสำรวจสถานประกอบอาชีพอิสระในห้องดิน และการดูแลบำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุ
อุปกรณ์การสอน ปฏิบัติน้อยในเรื่องการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนให้แก่ละหมาดวิชาได้เพียงพอ

โรงเรียนขนาดกลาง ปฏิบัติมากในเรื่องการบริการวัสดุอุปกรณ์การสอนให้แก่ละหมาควิชาได้เพียงพอ การขอความช่วยเหลือด้านเอกสารหลักสูตรวิชาชีพจากเขตการศึกษา และการได้รับการสนับสนุนจากแหล่งวิทยากร สถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระ ปฏิบัติน้อยในเรื่องการจัดบุคลากรทำหน้าที่รับผิดชอบห้องสมุดได้เหมาะสม โรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติมากในเรื่องสนับสนุนนักเรียนใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง จัดบุคลากรทำหน้าที่รับผิดชอบห้องสมุดได้เหมาะสมและการบริการวัสดุอุปกรณ์การสอนให้แก่ละหมาควิชาได้เพียงพอ ปฏิบัติน้อยในเรื่องการขอความช่วยเหลือด้านเอกสารหลักสูตรวิชาชีพจากเขตการศึกษา

1 5 การบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน

ตาราง 6 การบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชนของโรงเรียนชั้น การใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียน ด้านการจัด กิจกรรมทางวิชาการและ การบริการชุมชน	ขนาดเล็ก n=8	ขนาดกลาง n=7	ขนาดใหญ่ n=9
	R ₁	R ₂	R ₃
1. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน	81.52	81.97	136.53
2. จัดกิจกรรมตอบสนองความต้องการของนักเรียน	97.52	81.48	120.96

ตาราง 6 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการจัด กิจกรรมทางวิชาการและ การบริการชุมชน	ขนาดเล็ก n=8	ขนาดกลาง n=7	ขนาดใหญ่ n=9
	R ₁	R ₂	R ₃
13. เสนอความก้าวหน้าทางวิชาการและ แนวโน้มใหม่ทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ	87.52	64.47	147.96
14. จัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชน	104.00	79.52	116.46
15. นักเรียนเป็นสื่อกลางนำความรู้การปฏิบัติ ไปถึงผู้ประกอบการและชุมชน	98.48	93.52	108.00
16. บริการเอกสารและสิ่งพิมพ์ของโรงเรียน เผยแพร่	115.52	59.99	124.47
รวม	87.52	77.00	135.54

จากตาราง 6 จากผลรวมของลำดับที่โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และการบริการ
ชุมชนดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็กปฏิบัติมากในเรื่องการบริการเอกสารและสิ่งพิมพ์ ของโรงเรียน
เผยแพร่ การจัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชน และการให้นักเรียนเป็นสื่อกลางนำ
ความรู้การปฏิบัติไปถึงผู้ประกอบการและชุมชน ปฏิบัติน้อยในเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียน
การสอน โรงเรียนขนาดกลางปฏิบัติมากในเรื่องการส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมโดยมีครู
เป็นที่ปรึกษา การให้นักเรียนเป็นสื่อกลางนำความรู้ การปฏิบัติไปถึงผู้ประกอบการและชุมชน

และการจัดกิจกรรมแนะแนวได้สอดคล้องกับหลักสูตร ปฏิบัติในเรื่องการให้ชุมชนมาใช้โรงเรียนในฐานะเป็นศูนย์การศึกษาและวัฒนธรรม โรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติมากในเรื่องการให้ชุมชนมาใช้โรงเรียนในฐานะเป็นศูนย์การศึกษาและวัฒนธรรม การเสนอความก้าวหน้าทางวิชาการและแนวโน้มใหม่ทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน ปฏิบัติน้อยในเรื่องการให้นักเรียนเป็นสื่อกลางนำความรู้การปฏิบัติไปถึงผู้ปกครองและชุมชน

1.6 การบริหารงานวิชาการรวม 5 ด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน
ตาราง 7 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร รวม 5 ด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียน การบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
	n=8	n=7	n=9
	R ₁	R ₂	R ₃
การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	89.04	80.99	129.96
การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	94.00	84.98	120.96
การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู	97.52	72.03	130.50
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น	93.52	86.52	119.97
การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการ ชุมชน	87.52	77.00	135.54
รวม	95.52	73.99	130.50

จากตาราง 7 เมื่อเรียงลำดับผลรวมของลำดับที่จากคะแนนมากไปหาน้อย จะเห็นได้ว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานวิชาการดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็กปฏิบัติงานในด้าน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชนตามลำดับ โรงเรียนขนาดกลางปฏิบัติงานด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุดและการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน และการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครูตามลำดับ โรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียนตามลำดับ

ตอนที่ 2

การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

ตาราง 8 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของ
โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาด
โรงเรียน

โรงเรียน ด้านการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน	ขนาดเล็ก n=8				
1. จัดหลักสูตรได้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมในท้องถิ่น	105 52	76.51	117 99	0.563	0.755
2. จัดหลักสูตรได้ตรงตามจุด มุ่งหมายของแผนการศึกษา แห่งชาติ	109.52	68 53	122 04	1.857	0.395
3. เน้นความสำคัญในการจัด หลักสูตรในระดับห้องเรียน หรือระดับปฏิบัติ	109.04	60 99	109 98	0.496	0.780
4. จัดแผนการเรียนให้นักเรียน ได้เลือกเรียน	82 00	89.53	128 52	1.625	0 444
5. สำรวจความพร้อมของโรงเรียน ทุก ๆ ด้านก่อนเปิดแผนการ เรียน	96 00	47.53	156.51	9.880	0 007*
6. สำรวจความต้องการของท้องถิ่น เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพก่อน วางแผนจัดแผนการเรียนวิชาชีพ	94.00	84.00	122.04	0.350	0.840
7. แผนการเรียนได้รับความเห็นชอบ จากคณะครูในโรงเรียน	74 83	74.97	139.50	3 285	0 194

ตาราง 8 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน	ขนาดใหญ่				
	n=9		H	Significance	
			R		
			3		
8. จัดแผนการเรียนได้ตรงตาม ปริมาณและคุณภาพของวัสดุ อุปกรณ์ที่โรงเรียนมีอยู่แล้วพอ เหมาะสม	97.04	80.50	122.49	0.437	0.804
9. เปิดสอนวิชาชีพได้ตรงตาม ความต้องการของชุมชน	108.00	88.97	105.66	0.414	0.813
10. นักเรียนได้เลือกเรียนตาม ความถนัด ความสนใจและ ความสามารถ	101.04	80.01	116.98	0.293	0.864
11. คณะครูมีส่วนร่วมในการจัด ตารางสอน	105.52	76.02	118.53	0.591	0.744
12. จัดตารางสอนได้ตรงตาม ความต้องการของผู้สอนและ ผู้เรียน	101.04	115.01	83.97	4.680	0.096
13. จัดชั่วโมงสอนของครูได้ กระจายและสมดุลย์ตลอดสัปดาห์	106.00	82.53	111.51	0.209	0.901
14. เปลี่ยนปริมาณชั่วโมงสอนของครู ได้พอ ๆ กัน	96.48	112.98	90.54	3.624	0.163
15. จัดครูเข้าสอนได้ตรงตามความ ถนัดของแต่ละคน	100.48	77.98	121.5	0.592	0.744
16. จัดสอนซ่อมเสริมได้ตรงตามจุด มุ่งหมายของหลักสูตร	87.52	87.5	125.01	0.815	0.665

ตาราง 8 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน	ขนาดเล็ก n=8 R ₁	ขนาดกลาง n=7 R ₂	ขนาดใหญ่ n=9 R ₃	H	Significance
17. จัดสอนซ่อมเสริมรายวิชา เพื่อสอบแก้ตัว	96.40	87.99	115.47	0.060	0.970
18. จัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่ มีปัญหาทางการเรียน	98.00	71.47	130.50	1.672	0.433
19. จัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มี ความฉลาดเรียนรู้ได้เร็วกว่า คนอื่น	55.52	101.01	143.46	9.112	0.011 *
20. ครูผู้สอนเข้าใจ เห็นความ จำเป็นของการสอนซ่อมเสริม	74.48	104.02	121.50	2.904	0.234
รวม	89.04	80.99	129.96	1.114	0.573

* $P < .05$

จากตาราง 8 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนผู้ดำเนินการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการ
ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องการสำรวจความพร้อมของ

โรงเรียนทุก ๆ ด้าน ก่อนเปิดแผนการเรียน และเรื่องการจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีความฉลาดเรียนรู้ได้เร็วกว่าคนอื่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ตาราง 9 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผล

การศึกษาของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียน ด้านการวัดผลและ การประเมินผลการศึกษา	ขนาดเล็ก n=8	ขนาดกลาง n=7	ขนาดใหญ่ n=9	H	Significance
	R ₁	R ₂	R ₃		
1. ตาเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ได้ถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ	97.52	84.08	117.54	0.113	0.945
2. สนับสนุนให้แต่ละหมวดวิชาจัดทำข้อสอบ	95.04	68.53	136.53	2.835	0.242
3. เครื่องมือวัดผลสามารถวัดได้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน	90.48	88.48	120.96	0.555	0.758
4. ส่งเสริมให้ครูนำผลการสอบแต่ละวิชาแต่ละชั้นมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	99.52	87.99	112.50	0.002	0.999

ตาราง 9 (ต่อ)

โรงเรียน

ด้านการวัดผลและ

การประเมินผลการศึกษา

5	ครูมีอิสระในการวัดผลการเรียนการสอน	102.00	72.52	125.46	1.207	0.547
6.	จัดประชุมอบรมเรื่องการวัดผลและการประเมินผล "ครู"	103.04	90.02	107.01	0.124	0.940
7.	ครูประเมินผลการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ของรายวิชา	99.04	94.50	106.47	0.291	0.865
3.	การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน	95.04	97.51	107.46	0.443	0.801
9.	นำเอาผลการประเมินหลังเรียนมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน	93.52	87.99	118.53	0.222	0.895
10.	ระบบการวัดผลและการประเมินผลที่โรงเรียนปฏิบัติมีความเหมาะสม	89.04	90.51	120.51	0.554	0.758
	รวม		84.98	120.96	0.270	0.874

จากตาราง 9 จะเห็นว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

2.3 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู

ตาราง 10 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครูของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียน ด้านการนิเทศ การศึกษาและฝึก อบรมครู	ขนาดเล็ก n=8				
1. มีการนิเทศการเรียนการสอน ในโรงเรียน	70.48	93.52	135.99	3.941	0.139
2. สนับสนุนให้หัวหน้าหมวดวิชา นิเทศการเรียนการสอนใน หมวดวิชาของตน	92.48	65.52	142.02	3.900	0.142
3. สังเกตการสอนของครูเพื่อ ปรับปรุงการสอน	91.04	81.48	127.53	0.886	0.642
4. ตรวจสอบและติดตามผลการ ปฏิบัติงานของครู	88.00	87.99	132.03	2.021	0.364

ตาราง 10 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการนิเทศ การศึกษาและฝึก อบรมครู	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	n=8	n=7	n=9			
5. จัดให้มีการเยี่ยมเยียนดู การสอนของครูในสถาน ศึกษาอื่นที่มีการสอนใน ระดับเดียวกัน	91.04	86.03	123.03	0.483	0.766	
6. ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการ อบรมทางวิชาการทั้งที่จัดขึ้น ภายในโรงเรียนและภายนอก โรงเรียน	100.00	76.51	123.48	0.779	0.677	
7. เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมา ให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ครู	117.52	72.52	109.98	1.568	0.457	
8. จัดประชุมอบรมหรือสัมมนาครู หัวหน้าหมวดวิชาหรือครูใน แต่ละสายวิชา	120.00	78.47	101.52	1.692	0.429	
9. ส่งเสริมให้ครูเฝ้าหาความรู้ โดยการศึกษาต่อเพื่อพัฒนา ตนเอง	105.04	81.48	113.49	0.213	0.899	

ตาราง 10 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการนิเทศ การศึกษาและฝึก อบรมครู	ขนาดเล็ก n=8	ขนาดกลาง n=7	ขนาดใหญ่ n=9	H	Significance
	R ₁	R ₂	R ₃		
10. จัดหาเอกสารและสิ่งพิมพ์ ที่เพิ่มพูนความรู้ให้ครูได้อ่าน เพื่อพัฒนาค้นวิชาการ	131.04	73.01	96.03	4.060	0.131
รวม	97.52	72.03	130.50	1.429	0.489

จากตาราง 10 จะเห็นว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาใน
เขตกรุงเทพมหานคร ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการด้าน
การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

2.4 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา
ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน

ตาราง 11 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา
ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องดิน ของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับ
มัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียน

ด้านการบริหารวัสดุ
อุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด
และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องดิน

1. ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน ได้ตรงตามความเหมาะสมของ เนื้อหาวิชา	98.00	81.97	119.97	0280	0 869
2. ทดลองใช้อุปกรณ์การสอนก่อน นำไปใช้จริง ๆ	90.48	94.99	114.48	0 458	0.795
3. บริการวัสดุอุปกรณ์การสอนให้ แต่ละหมวดวิชาได้เพียงพอ	64.48	105.00	130.50	5.700	0 058
4. ปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้ว	88.00	88.48	123.48	0 746	0.689
5. สำรวจวิเคราะห์ความต้องการ วัสดุอุปกรณ์รายวิชาต่าง ๆ	96.48	90.86	112.50	0.067	0.967
6. ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ทักษะใน การใช้วัสดุอุปกรณ์	90.00	91.98	117.99	0.419	0.811
7. ดูแลบำรุงรักษา ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์การสอน	106.00	83.02	110.97	0 190	0.909

ตาราง 11 (ต่อ)

โรงเรียน

ด้านการบริหาร วัสดุ
อุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด
และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น

8. ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน					
โคกมูคา	97.52	84.00	118.53	0.188	0.910
9. ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักการใช้					
บริการห้องสมุด	100.00	72.52	127.53	1.388	0.500
10. สนับสนุนนักเรียนใช้ห้องสมุด					
เป็นแหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง	97.04	69.51	133.47	2.317	0.314
11. ปรับปรุงระบบบริการห้องสมุดให้					
ทันสมัยอยู่เสมอ	99.04	72.52	128.52	1.425	0.490
12. ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการ					
จัดห้องสมุด	101.52	71.47	126.99	1.344	0.511
13. จัดบุคลากรทำหน้าที่รับผิดชอบ					
ห้องสมุดได้เหมาะสม	99.52	66.99	133.47	2.470	0.291
14. ใ้รับการสนับสนุนจากแหล่ง					
วิทยากรสถานประกอบการ					
หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ	92.48	101.01	106.47	0.788	0.674

ตาราง 11 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน	ขนาดเล็ก n=8	ขนาดกลาง n=7	ขนาดใหญ่ n=9	H	Significa
	R ₁	R ₂	R ₃		
15. นำเอาทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ใน ห้องเรียนมาใช้ประโยชน์สนับสนุนการเรียน การสอน	87.04	94.50	118.53	0.692	0.708
16. พานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งความรู้ใน ห้องเรียน	92.48	87.01	120.51	0.309	0.857
17. สืบเสาะหาสถานประกอบอาชีพอิสระใน ห้องเรียน	110.00	82.53	107.46	0.418	0.812
18. ทหาความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถาน ฝึกอาชีพ	96.00	88.48	115.47	0.070	0.966
19. จัดหาแผนที่แสดงแหล่งที่อยู่ของสถาน ประกอบอาชีพ	96.00	87.99	115.83	0.076	0.963
20. เขตการศึกษาได้ให้ความช่วยเหลือด้าน เอกสารหลักสูตรวิชาชีพ	111.04	101.99	87.03	2.612	0.271
รวม	93.52	86.52	119.97	0.234	0.890

จากตาราง 11 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนผู้มีการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาใน
เขตกรุงเทพมหานคร ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการ ด้าน

การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

2.5 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และการบริการชุมชน

ตาราง 12 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และการบริการชุมชนของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จากแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรม ทางวิชาการและการบริการ ชุมชน	ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่			H	
	ก=8	ก=7	ก=9		
	R ₁	R ₂	R ₃		
1. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอน	81.52	81.97	136.53	2.471	0.291
2. จัดกิจกรรมให้สนองตามความต้องการ ของนักเรียน	97.52	81.48	120.96	0.354	0.838
3. จัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน	89.04	81.97	128.97	1.069	0.580
4. ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมโดยมี ครูเป็นที่ปรึกษา	87.04	98.98	114.03	0.947	0.623
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอน ให้สนองหลักสูตร	87.00	87.50	125.01	0.897	0.638
6. ให้ฝ่ายแนะแนวมีบทบาทสำคัญในการ เลือกแผนการเรียน	88.00	80.99	131.04	1.376	0.503

ตาราง 12 (ต่อ)

โรงเรียน					
ด้านการจัดกิจกรรม					
ทางวิชาการและการบริการ					
ชุมชน					
7. จัดแนะแนวช่วยเหลือนักเรียนใน					
สถานการณต่าง ๆ	96.00	84.00	126.99	0.944	0.624
8. จัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับ					
หลักสูตร	84.00	90.51	125.46	1.273	0.529
9. จัดฝึกอบรมครูให้มีความเข้าใจงาน					
แนะแนว	96.00	70.49	133.47	2.039	0.361
10. คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนให้					
ความร่วมมือกับกิจกรรมแนะแนว	92.48	89.53	117.11	0.244	0.885
11. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจใน					
ความสำคัญของการศึกษา	91.52	79.03	129.51	1.177	0.555
12. ชุมชนมาใช้โรงเรียนในฐานะเป็นศูนย์					
การศึกษาและวัฒนธรรม	93.04	58.52	148.50	5.980	0.050
13. เสนอความก้าวหน้าทางวิชาการและ					
แนวโน้มใหม่ทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ	87.52	64.47	147.96	5.180	0.075
14. จัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชน	104.00	79.52	116.46	0.281	0.869
15. นักเรียนเป็นสื่อกลางนำความรู้การปฏิบัติ					
ไปถึงผู้ปกครองและชุมชน	98.48	93.52	106.00	0.173	0.917

ตาราง 12 (ต่อ)

โรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรม ทางวิชาการและการบริการ ชุมชน	ขนาดเล็ก n=8	ขนาดกลาง n=7	ขนาดใหญ่ n=9	H	Significa
	R ₁	R ₂	R ₃		
16. บริการเอกสารและสิ่งพิมพ์ของ โรงเรียนเผยแพร่	83.52	84.00	135.54	3.313	0.191
รวม	83.52	77.00	135.54	1.095	0.308

จากตาราง 12 จะเห็นว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

2.6 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรรวม 5 ด้าน

ตาราง 13 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร รวม 5 คำนวณจากขนาดโรงเรียน

โรงเรียน การบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	H	Significa
	n=8	n=7	n=9		
	R 1	R 2	R 3		
การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	89.04	80.99	129.96	1.114	0.573
การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	94.00	84.98	120.96	0.270	0.874
การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู	97.52	72.03	130.50	1.429	0.489
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น	93.52	86.52	119.97	0.234	0.890
การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการ ชุมชน	87.52	77.00	135.54	1.895	0.388
รวม	95.52	73.99	130.50	1.295	0.523

จากตาราง 13 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น ตลอดจนด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2526 รวม 5 ด้านคือ การจัดหลักสูตรการเรียน การสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารซึ่งปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายวิชาการ อยู่ในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด

วิธีการในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อสอบถามการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารหลักสูตรจากผลงานวิจัย และเอกสารเกี่ยวกับโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา นำมาประมวลกันเข้า สร้างเป็นแบบสอบถาม โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำแก้ไขให้เหมาะสม แล้วจึงนำไปทดลองหาคุณภาพของแบบสอบถามต่อไป

การทดลองหาคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียนในจังหวัดกระบี่ คือ ขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนพนมเบญจา อ.เขาพนม ขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์ อ.อ่าวลึก ขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนคลองท่อมราชวรจักรรังสรรค์ โรงเรียนละ 10 คน รวมทั้งหมด 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's Coefficient) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ชนิดโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) Model DOS/360 ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 แสดงว่า แบบสอบถามนี้สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปถึงผู้บริหารโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือและเพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ โดยผู้วิจัยได้ส่งหนังสือและแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และไปเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบด้วยตนเอง ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมาจำนวน 24 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer) ชนิดโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) Model DOS/360 ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อพิจารณาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จากผลรวมของลำดับ ปรากฏว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู ($R = 97.52$) การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ($R = 94.00$) การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุดและการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน ($R = 93.52$) การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ($R = 89.00$) การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน ($R = 87.52$) ตามลำดับ

โรงเรียนขนาดกลาง มีการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน ($R = 86.52$) การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ($R = 84.98$) การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ($R = 80.99$) การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน ($R = 77.00$) การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู ($R = 72.03$) ตามลำดับ

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน ($R = 135.50$) การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู ($R = 130.50$) การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ($R = 129.96$) การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ($R = 120.96$) การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน ($R = 119.97$) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียนดังนี้

2.1 การบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

จากผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนแล้วพบว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

จากผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนแล้วพบว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู

จากผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนแล้วพบว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน

จากผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนแล้วพบว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 การบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน

จากผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนแล้ว พบว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 การบริหารงานวิชาการรวมทุกด้าน

จากผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนแล้ว พบว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานวิชาการทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก ปฏิบัติงานวิชาการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ในด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ วุฒิ จุลพรหม (วุฒิ จุลพรหม 2520 : ง) และ

47/220
4502
47
6

สุรัตน์ เจียตระกูล (สุรัตน์ เจียตระกูล 2520 : จ - ฉ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือตามลำดับ ปรากฏว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการศึกษาของวุฒิ จุลพรหม และสุรัตน์ เจียตระกูล เป็นการศึกษาแบบรวม ๆ ไม่ได้แยกตามขนาดโรงเรียน และโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนที่อยู่ในโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ได้พยายามปฏิบัติตามหลักการและจุดมุ่งหมายของโครงการดังกล่าวในแง่ที่ว่า ให้สามารถหาหรือเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนอื่น ๆ คำนึงถึงค่านึงหรือหลาย ๆ คำน (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร 2524 : 3) ฉะนั้นโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จึงให้ความสำคัญในด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครูเป็นอันดับแรก ที่จะให้ครูมีความรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของดิกกี (Dickey, 1960 : 3605-3606) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเคนทักกี (Kentucky) จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูใหญ่จำนวน 543 คน พบว่า ด้านวิชาการนั้นครูใหญ่ใช้เวลาปฏิบัติงานนิเทศการสอนมาก นอกจากนั้นกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2526 : 187 - 189) ก็มีความเห็นเช่นเดียวกันว่า โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศภายใน เพื่อให้การทำงานด้านการเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร เข้าใจจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยส่วนรวมของเนื้อหาวิชา และเพื่อครูจะได้ใช้หลักสูตรอย่างประหยัด การนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับโรงเรียน เพราะถ้าขาดการนิเทศการศึกษาแล้วจะเป็นสาเหตุให้โรงเรียนไม่อาจจะพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน อันเป็นงานในหน้าที่หลักของโรงเรียนอย่างมีคุณภาพได้

ฉะนั้นสรุปได้ว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ให้ความสำคัญกับงานด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน ตามลำดับ

โรงเรียนขนาดกลาง ปฏิบัติงานวิชาการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมทางวิชาการ และการบริการชุมชน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้ ชัดเจนกับผลการวิจัยของพิสิฐ คงเมือง (พิสิฐ คงเมือง 2520 : จ) วุฒิ จุลพรหม (วุฒิ จุลพรหม 2520 : ง) เอนก หิรัญ (เอนก หิรัญ 2521 : จ) ซึ่งได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาปฏิบัติงานวิชาการด้านการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นในระดับน้อย และนิพนธ์ รอดภัย (นิพนธ์ รอดภัย 2524 : 246-254) ได้ศึกษาโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาปฏิบัติงานวิชาการด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ซึ่งการศึกษาคังกล่าวข้างต้น เป็นการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป ไม่ได้ศึกษาตามขนาดโรงเรียน ผลการวิจัยชัดเจนกันครั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรขนาดกลาง เป็นโรงเรียนที่อยู่ในโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ได้พยายามมุ่งเน้นการใช้หลักสูตรที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้จากภายนอกโรงเรียนได้อย่างกว้างขวาง ให้นักเรียนได้ไปฝึกงานจากแหล่งวิทยาการ และสถานประกอบการในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ อีกประการหนึ่งคือ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ไม่ได้รับงบประมาณ หรือการช่วยเหลือเป็นพิเศษแต่อย่างใด มีทรัพยากรในโรงเรียนอย่างไร ก็ให้บริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจากัดนั้นให้มีประสิทธิภาพให้มากที่สุด รวมทั้งการใช้สถานประกอบการให้เป็นประโยชน์ จะเห็นได้ว่า จากแบบสอบถามรายชื่อ โรงเรียนขนาดกลางสามารถบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนให้แต่ละหมวดวิชาได้เพียงพอ และสามารถใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนจากเขตการศึกษาได้มาก

ฉะนั้นสรุปได้ว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดกลาง สามารถบริหารงานวิชาการด้านวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นในระดับมาก

โรงเรียนขนาดใหญ่ ปฏิบัติงานวิชาการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์ การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ พิสิฐ คงเมือง (พิสิฐ คงเมือง 2520 : จ) สุกใจ ใสสุก (สุกใจ ใสสุก 2521 : ฉ) เณก หิรัญ (เณก หิรัญ 2521 : จ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ ภาคกลาง และในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาปฏิบัติงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการวิจัยดังกล่าว กระทบกับโรงเรียนมัธยมศึกษาธรรมดาทั่ว ๆ ไป และไม่ได้อยู่ในโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ตลอดจนไม่ได้ศึกษาตามขนาดโรงเรียน ส่วนโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ซึ่งอยู่ในโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ได้เล็งเห็นว่า โรงเรียนควรจะเป็นศูนย์กลางทางวิชาการของชุมชน คือโรงเรียนจะต้องเสนอรายงานเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา ให้ชุมชนมาใช้โรงเรียนในฐานะศูนย์การศึกษาและวัฒนธรรม ตลอดจนเสนอความก้าวหน้าทางวิชาการให้ชุมชนทราบ (Sumption, 1964 : 104 - 106) นอกจากนี้โรงเรียนควรจัดบริการด้านเอกสารและสิ่งพิมพ์ของโรงเรียน ออกเผยแพร่ บริการเสนอข่าวสารจากโรงเรียนถึงบ้านเป็นประจำ จัดนิทรรศการภายในโรงเรียน และกิจกรรมส่งเสริมประเพณีต่าง ๆ (Jacobson, and others. 1963 : 466 - 478)

ฉะนั้นโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรขนาดใหญ่ ซึ่งถือว่ามีความพร้อมทั้งทรัพยากรในการบริหารงานมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง ได้พยายามที่จะให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน ซึ่งโรงเรียนสามารถสามารถปฏิบัติได้สอดคล้องกับหลักการของโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรและจุดมุ่งหมายที่จะให้โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถานที่เกิดขึ้นตามความต้องการของสังคม ให้เป็นผู้นำของชุมชน อีกทั้งให้ความ

ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ และสามารถให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานเหล่านั้นหรือในท้องถิ่นได้ (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร 2524 : 4)

สรุปได้ว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาในขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานวิชาการที่จะให้บรรลุเป้าหมายของโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร โดยเป็นผู้นำในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง และร่วมมือกับชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ๆ นอกจากนี้ยังพยายามที่จะบริหารงานวิชาการให้เป็นผู้นำในทุก ๆ ด้าน

2. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

จากสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่าโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันในด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น ตลอดจนด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดมีความเห็นว่าโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีความเชื่อมั่นสูงถึงร้อยละ 95 ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับที่ ภิญโญ สาร (ภิญโญ สาร 2519 : 339) พันธ์ หันนาคินทร์ (พันธ์ หันนาคินทร์ 2524 : 137) วิจิตร (ธีระกุล) วรบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (วิจิตร (ธีระกุล) วรบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล 2520 : 22) สรุปว่า โรงเรียนที่มีขนาดไม่เท่ากันและมีสภาพแตกต่างกัน จะมีการบริหารงานแตกต่างกันไปด้วย

การที่ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นเพราะโรงเรียน
ผู้นำการใช้หลักสูตร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้รับเลือกให้เป็นโรงเรียนผู้นำการใช้
หลักสูตรด้วยความเต็มใจของผู้บริหารและคณะครู ที่จะทำงานเพื่อให้โรงเรียนดีขึ้นเป็น
ตัวอย่างแก่โรงเรียนอื่น ๆ เป็นหลัก (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร 2524 : 4) และโครงการ
ดังกล่าวก็ไม่มีงบประมาณช่วยเหลือโรงเรียนในโครงการเป็นพิเศษแต่อย่างใด (เอกวิทย์
ณ ถกลาง 2525 : 15) ฉะนั้น จึงต้องพยายามบริหารงานโดยการพึ่งตนเองและช่วยเหลือ
ผู้อื่น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อันจะเป็นการแสดงออกซึ่งความร่วมมือ
ในการอาสาสมัครเป็นโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร

ดังนั้น โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรทุกโรงเรียนจึงมุ่งปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย
ของโครงการ เช่นเดียวกัน จึงทำให้ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
คือโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันไป
ด้วย ซึ่งสรุปได้ว่า ขนาดของโรงเรียนไม่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำ
การใช้หลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก
ปฏิบัติงานวิชาการมากในด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู ปฏิบัติน้อยในด้านการ
จัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน โรงเรียนขนาดกลาง ปฏิบัติงานวิชาการ
มากในด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น
ปฏิบัติน้อยในด้านการนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู และโรงเรียนขนาดใหญ่ปฏิบัติงาน
วิชาการมากในด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน ปฏิบัติน้อยในด้านการ
บริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น ผู้วิจัยมี
ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากผลการวิจัยเชื่อได้ว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ต่างได้ปฏิบัติตามภารกิจในการเป็นโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับที่เหมาะสมตามจุดหมายของ โครงการ และต่างก็แสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง ผู้วิจัยเชื่อว่า หากโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรสามารถเพิ่มระดับความพร้อมที่มีอยู่ โดยการสามารถเพิ่มทรัพยากรที่จำเป็นและเพียงพอ ความเป็นผู้นำในทุก ๆ ด้าน จะปรากฏชัดเจน

การวิจัยครั้งนี้พบว่า การบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ทั้ง 3 ขนาด อยู่ในระดับที่ไว้แตกต่างกัน ทั้งนี้ กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน จากเขตการศึกษาต่าง ๆ ที่ได้ใช้กับกลุ่มโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร เป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าจะส่งผลต่อความพร้อมและความไม่พร้อมในการบริหารงานวิชาการ การใช้กระบวนการดังกล่าว กับโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรหรือโรงเรียนอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการอย่างแน่นอน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัยต่อไป

เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ผลการวิจัยไม่ครอบคลุมถึงโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรทั่วประเทศ ดังนั้นผู้ที่ศึกษาวิจัยต่อไป ควรจะศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้

2.1 ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรในระดับประถมศึกษา รวมทั้งศึกษาในเขตการศึกษาอื่น นอกเหนือจากเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้นำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันว่า โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรที่ต่างระดับกันหรือต่างเขตการศึกษานั้น จะมีการปฏิบัติงานด้านวิชาการแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ศึกษาการบริหารงานด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่นด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ หรืออาจจะศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร

2.3 ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรและทั้งที่ไม่ได้อยู่ในโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรที่มีต่อโรงเรียนที่อยู่ในโครงการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกศล วิชัยดิษฐ์ งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 164 หน้า อัดสำเนา
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5
(พ.ศ.2525 - 2529) พิมพ์ครั้งที่ 2 พัฒนาศึกษา 2525, 369 หน้า
- จิระ สิทธิ งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 12
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 182 หน้า อัดสำเนา
จาเนียร น้อยท่าช้าง "ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนวิชาอาชีพของเด็ก
ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521" วารสารการวิจัยทางการศึกษา
11(1) : มกราคม - มีนาคม 2524 หน้า 41
- เจริญ ไวรวัจนกุล บริหารการศึกษา โอเคียนส์ไตร์ 2523 : 165 หน้า
- ชวาล แพรัตกุล เทคนิคการวัดผล วัฒนาพานิช 2518, 452 หน้า
- ชาวี มณีศรี การนิเทศการศึกษา บุรพาสาน 2521, 288 หน้า
- _____ "การบริหารงานวิชาการโรงเรียน" วารสารวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 7(1) : มิถุนายน - ตุลาคม 2525 หน้า
65 - 66
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา พิทักษ์อักษรการพิมพ์ 2525,
160 หน้า
- ชัชวาลย์ อ่วมาคย์มณี งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 138 หน้า อัดสำเนา
- เชิดศักดิ์ ไชวสินธุ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ โอเคียนส์ไตร์
2522, 206 หน้า
- อุษณี สุทธปรียาศรี คู่มือการแต่งตำราชุดการเรียนและชุดการสอนสำเร็จรูป พิมพ์โดย
กองฝึกอบรม กระทรวงสาธารณสุข 2522, 152 หน้า

ถวัลย์ บุญแสน งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 239 หน้า อัดสำเนา

ทองขาว โคตรโยธา งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521 223 หน้า อัดสำเนา

✓ ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ "การบริหารงานค่านิชาการ" เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง

การบริหารการศึกษาและประชากรศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม 2517,
หน้า 48 - 49

ธีระ ชัยยุทธบรรยง "ข้อคิดในการจัด กิจกรรมแนะแนว" แนะแนว 16(82) :

สิงหาคม - กันยายน 2525 หน้า 49 - 51

นิพนธ์ รอดภัย โครงสร้างและกระบวนการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

กรมสามัญศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2524, 165 หน้า อัดสำเนา

นพชัย ฐรรรม งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 154 หน้า อัดสำเนา

ปกรณ์ ศรีคอนไผ่ บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชาและครู ในเขตการศึกษา 6

ปริญญาวิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 84 หน้า
อัดสำเนา

ประจวบ วัจนรัตน์ งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 7

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 163 หน้า อัดสำเนา

ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา "กิจกรรมที่เด่นของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร"

สารพัฒนาหลักสูตร : 12 กันยายน 2525 หน้า 18

พนัส หันนาคินทร หลักการบริหารโรงเรียน วัฒนาพานิช 2524, 363 หน้า

พิสิฐ คงเมือง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ วิทยานิพนธ์

ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 263 หน้า อัดสำเนา

เพ็ญศักดิ์ เรือนใจมั่น งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 163 หน้า อัคราเนนา

กัญญา สาร การบริหารการศึกษา ศ.ส. การพิมพ์ 2523, 504 หน้า

----- หลักบริหารการศึกษา วัฒนาพานิช 2519, 536 หน้า

ยง วัชรวัลคุ การนิเทศการศึกษา มัณฑิตไทย 2524, 172 หน้า

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2

ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 286 หน้า

เลิศลักษณ์ บุรุษพัฒน์ ประสบการณ์การฝึกอบรม พิมพ์โดยฝ่ายอบรมนิเทศและการศึกษา

กองอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 2525, 199 หน้า

วารุณี ธนวานิช "งานแนะแนวของโรงเรียน" แนะแนว 16(72) : ธันวาคม

2523 - มกราคม 2524 หน้า 31

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล การบริหารโรงเรียนและการนิเทศ

การศึกษาเบื้องต้น ชนิษฐาการพิมพ์ 2520, 178 หน้า

วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ แนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช

2521 พิมพ์ครั้งที่ 3 รุ่งศิลป์การพิมพ์ 2524, 272 หน้า

วิชัย วงษ์ใหญ่ พัฒนาหลักสูตรและการสอน รุ่งเรืองธรรม 2523, 220 หน้า

วิรัตน์ ศิริบุรณ การศึกษาสมรรถภาพในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต

การศึกษา 11 ปรินิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2518, 82 หน้า อัคราเนนา

วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3

เรือนอักษร 2524, 153 หน้า

✓ วุฒิ จุลพรหม การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 211 หน้า อัคราเนนา

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร "การประชุมสัมมนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้

หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา" เอกสารรายงานการประชุม 20 - 21 กันยายน 2526,

10 หน้า อัคราเนนา

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร "โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรพุทธศักราช 2521" จุดสารโรงเรียน
ผู้นำ 1(1) . มกราคม 2524, หน้า 1 - 4

_____ "โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร" สารโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร 1(1) :
 พฤษภาคม 2524, หน้า 3

สงวน สุทธิเลิศอรุณ การบริหารการศึกษา บรรณกิจ 2523, 278 หน้า
 สามัญศึกษา, กรม การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมการศาสนา 2522,
 326 หน้า

_____ คู่มือการจัดโรงเรียน สามเจริญพานิช 2521, 174 หน้า

_____ คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 "
 อัมรินทร์การพิมพ์ 2526, 201 หน้า

_____ คู่มือการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู เอร่าวัฒการพิมพ์ 2525, 698 หน้า

_____ คู่มือครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่ จงเจริญการพิมพ์ 2522, 506 หน้า X

_____ คู่มือบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา วัฒนาพานิช 2519, 240 หน้า

_____ เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมการศาสนา 2523, 37 หน้า

สุนันท์ บัณฑาคม คู่มืออาจารย์กานการเรียนการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520,
 271 หน้า

สุพิชญา ชีระกุล กาญจนาศรี กภาพสินธุ์ และวิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร การนิเทศ
การศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 4 วิทยากร 2524, 312 หน้า

สุภาพ วาดเขียนและอรพินธ์ โภชนดา การประเมินผลการเรียนการสอน วัฒนาพานิช
 2518, 77 หน้า

สุมิตร คุณานุกร หลักสูตรและการสอน พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ 2520, 271 หน้า

สุรัชย์ ชินโย งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 177 หน้า อัครสำเนา

สุคใจ ไสสุก การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 250 หน้า อัครสำเนา

✓ สมพงษ์ เกษมสิน การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 4 ไทยวัฒนาพานิช 2523, 360 หน้า

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ คู่มืออาจารย์ด้านการเรียนการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 271 หน้า

เสถียร จันทิมาธร งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 4 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 278 หน้า อักษรานา

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ การบริหารกิจการนักเรียน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิมพ์โลก 2520, 183 หน้า อักษรานา

หน่วยศึกษานิเทศก์ สบจ.ยะลา "จะเป็นโรงเรียนตัวอย่างและโรงเรียนผู้นำได้อย่างไร"

สารพัฒนาหลักสูตร 6 : มีนาคม 2525 หน้า 14

อดิเรก รัตนธัญญา งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 201 หน้า อักษรานา

อนันต์ ศรีโสภา การวัดและประเมินผล ไทยวัฒนาพานิช 2520, 251 หน้า

อมรชัย ตันติเมธ "การบริหารงานภายในโรงเรียน" จันทร์เกษม 160 : พฤษภาคม - มิถุนายน 2524 หน้า 5 - 7

✓ อุทัย สร้อยสุข หน้าที่การนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 263 หน้า อักษรานา

อุณา นพคุณ การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนและการศึกษาอรูปนัย ปรีชาการพิมพ์ 2520, ไม่ปรากฏจำนวนหน้า

เอกวิทย์ ณ กลาง "บทบาททิศทางและเจตนารมณ์ของโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร" สารพัฒนาหลักสูตร : สิงหาคม 2525 หน้า 15

เอนก หิรัญ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง วิทยานิพนธ์

ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 208 หน้า อักษรย่อ

- ✓ Anderson, Lester W. and Van Dyke Lauren A. Secondary School Administration. Boston Mifflin Co., 1963, 593 p.
- Campbell, Roald F. and others. Introduction to Educational Administration. 4th.ed., Printed in the United State of America 1971, 469 p.
- Dickey, Frank G. "A Study of the High School Principalship Kentucky," Dissertation Abstracts International, University Microfilms Inc, Ann Arbor Michigan Vol. 20, No. 9 : 3605-3606, March 1960
- Fisk, Robert S. Administrative Behavior in Education. New York, Harper and Row 1957, 365 p.
- Jacobson, Paul B. and others. The Effective School Principal. Englewood Cliffs, N.J., Prentice-Hall, 1963, 532 p.
- McCathy, Water M. "The Role of the Secondary School Principal in New Jersey," Dissertation Abstracts International. Vol. 32, No. 2:705-A, August 1971
- Miller, Van The Public Administration of American School System. New York, The MacMillan Company, 1965, 580 p.
- Siegel, Sidney Nonparanctric Statistic for the Behavioral Sciences. McGraw-Hill, Kogakusha, Tokyo, 1956, 312 p.
- Sumption, Merle R. School Community Relation. New York, McGraw-Hill Book Co., 1964, 546 p.
- Williams, Charles Owen. "An In-Depth Investigation of Explicit Tasks Performed by Selected Indiana Junior High School Principals," Dissertation Abstracts International. Vol. 32, No.9 4909-A, March, 1972.

הרשומות

ที่ ทม 1007/0042

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

7 กุมภาพันธ์ 2527

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บริหารโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นายกิตติพงศ์ วงศ์สุนทร เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

อาจารย์วิมูรณ หอมเย็น ประธาน

อาจารย์กิลก กิลกานนท์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอให้อำนวยความสะดวกในการให้บุคลากรในโรงเรียนตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางลาวัลย์ พลกล้า)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 3919864

แบบสอบถาม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาการปฏิบัติงานของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการบริหารด้านวิชาการตามที่ท่านเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติ ท่านไม่ต้องลงชื่อของท่านและโรงเรียน ขอให้ท่านพิจารณาคำถามแต่ละข้อ และกรุณาตอบคำถามตามความคิดเห็นของท่านจริง ๆ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษารวม

โปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดและพิจารณาว่า ท่านเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด ดังนี้

ถ้าท่านเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมากที่สุด	ให้กาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง มากที่สุด
ถ้าท่านเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมาก	ให้กาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง มาก
ถ้าท่านเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติปานกลาง	ให้กาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ปานกลาง
ถ้าท่านเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อย	ให้กาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง น้อย
ถ้าท่านเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้กาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง น้อยที่สุด

ขอขอบคุณท่านผู้ช่วยฝ่ายวิชาการที่ได้สนับสนุนส่งเสริมให้แบบสอบถามสำเร็จลงด้วยดี

การบริหารงาน 5 ด้าน

ข้อที่

ท่านเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

นช.พิศุค

	<u>การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน</u>				
1.	จัดหลักสูตรได้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น				
2.	จัดหลักสูตรได้ตรงตามจุดหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ				
3.	เน้นความสำคัญในการจัดหลักสูตรในระดับห้องเรียน หรือระดับปฏิบัติ				
4.	จัดแผนการเรียนให้นักเรียนได้เลือกเรียน				
5.	สำรวจความพร้อมของโรงเรียนทุก ๆ ด้านก่อนเปิดแผนการเรียน				
6.	สำรวจความต้องการของท้องถิ่นเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพก่อนวางแผนจัดแผนการเรียนวิชาชีพ				
7.	แผนการเรียนได้รับความเห็นชอบจากคณะครูในโรงเรียน				
8.	จัดแผนการเรียนได้ตรงตามปริมาณและคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนมีอยู่แล้วอย่างเหมาะสม				

ข้อที่	รายการ	ท่านเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมากน้อยเพียงใด				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.	เปิดสอนวิชาชีพได้ตรงตามความต้องการของชุมชน					
10.	นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ					
11.	คณะครูมีส่วนร่วมในการจัดการการสอน					
12.	จัดการสอนได้ตรงตามความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน					
13.	จัดชั่วโมงสอนของครูได้กระจายและสมดุลตลอดสัปดาห์					
14.	เฉลี่ยปริมาณชั่วโมงสอนของครูได้พอ ๆ กัน					
15.	จัดครูเข้าสอนได้ตรงตามความถนัดของแต่ละคน					
16.	จัดสอนซ่อมเสริมได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
17.	จัดสอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว					
18.	จัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน					
19.	จัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีความฉลาด เรียนรู้ได้เร็วกว่าคนอื่น					
20.	ครูผู้สอนเข้าใจ เห็นความจำเป็นของการสอนซ่อมเสริม					

ข้อที่

การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

1. ดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน
ได้ถูกต้องตามระเบียบของกระทรวง
ศึกษาธิการ
2. สนับสนุนให้แต่ละหมวดวิชาจัดทำข้อสอบ
3. เครื่องมือวัดผลสามารถวัดได้ครอบคลุม
เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการเรียน
การสอน
4. ส่งเสริมให้ครูนำผลการสอบแต่ละวิชา
แต่ละชั้นมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุง
การเรียนการสอน
5. ครูมีอิสระในการวัดผลการเรียนการสอน
6. จัดประชุมอบรมเรื่องการวัดผลและ
ประเมินผลแก่ครู
7. ครูประเมินผลการเรียนการสอนได้ตรง
ตามจุดประสงค์การเรียนของรายวิชา
8. การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบ
ความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน
9. นำเอาผลการประเมินผลหลังเรียนมา
ใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน
10. ระบบการวัดผลและการประเมินผลที่
โรงเรียนปฏิบัติมีความเหมาะสม

ข้อ ข้อที่	รายการ	ท่านเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมากน้อยเพียงใด				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู</u>					
1.	มีการนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน					
2.	สนับสนุนให้หัวหน้าหมวดวิชานิเทศการเรียนการสอนในหมวดวิชาของตน					
3.	สังเกตการสอนของครูเพื่อปรับปรุงการสอน					
4.	ตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงานของครู					
5.	จัดให้มีการเยี่ยมเยียนดูการสอนของครูในสถานศึกษาอื่น ที่มีการสอนในระดับเดียวกัน					
6.	ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมทางวิชาการทั้งที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน					
7.	เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ครู					
8.	จัดประชุมอบรมหรือสัมมนาครูหัวหน้าหมวดวิชาหรือครูในแต่ละสายวิชา					
9.	ส่งเสริมให้ครูไปหาความรู้โดยการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาตนเอง					
10.	จัดหาเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่เพิ่มพูนความรู้ให้ครูได้อ่านเพื่อพัฒนาค้นวิชาการ					

ข้อที่	รายการ	ท่านเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมากน้อยเพียงใด				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด</u> <u>และการใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น</u>					
1.	ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนได้ตรงตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา					
2.	ทดลองใช้อุปกรณ์การสอนก่อนนำไปใช้จริง ๆ					
3.	บริการวัสดุอุปกรณ์การสอนให้แก่แต่ละหมวดวิชาได้เพียงพอ					
4.	ปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่แล้ว					
5.	สำรวจวิเคราะห์ความต้องการวัสดุอุปกรณ์รายวิชาต่าง ๆ					
6.	ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์					
7.	ดูแลบำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์การสอน					
8.	ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนได้คุ้มค่า					
9.	ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักการใช้บริการห้องสมุด					
10.	สนับสนุนนักเรียนใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง					

ข้อที่	รายการ	ท่านเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติมากน้อยเพียงใด				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11.	ปรับปรุงระบบบริการห้องสมุดให้ทันสมัยอยู่เสมอ					
12.	ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดห้องสมุด					
13.	จัดบุคลากรทำหน้าที่รับผิดชอบห้องสมุดได้เหมาะสม					
14.	ได้รับการสนับสนุนจากแหล่งวิทยากรสถานประกอบการ หรือสถานประกอบการอาชีพอิสระ					
15.	นำเอาทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ สนับสนุนการเรียนการสอน					
16.	พานักเรียนไปศึกษาจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น					
17.	สำรวจสถานประกอบการอาชีพอิสระในท้องถิ่น					
18.	ทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานฝึกอาชีพ					
19.	จัดทำแผนที่แสดงแหล่งที่อยู่ของสถานประกอบการฝึกอาชีพ					
20.	เชกการศึกษาได้ให้ความช่วยเหลือด้านเอกสารหลักสูตรวิชาชีพ					

ข้อ ๑

นอຍ

การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการ

ชุมชน

1. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอน
2. จัดกิจกรรมได้สนองความต้องการของนักเรียน
3. จัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน
4. ส่งเสริมให้นักเรียนจัดกิจกรรมโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอนได้สนองหลักสูตร
6. ให้อย่างเหมาะสมมีบทบาทสำคัญในการเลือกแผนการเรียนรู้
7. จัดแนะแนวช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ
8. จัดกิจกรรมแนะแนวได้สอดคล้องกับหลักสูตร
9. จัดฝึกอบรมครูให้มีความเข้าใจงานแนะแนว
10. คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือกับกิจกรรมแนะแนว
11. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา
12. ชุมชนมาใช้โรงเรียนในฐานะเป็นศูนย์การศึกษาและวัฒนธรรม

ข้อที่

13. เสนอความก้าวหน้าทางวิชาการและ
แนวโน้มใหม่ทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ
14. จัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชน
15. นักเรียนเป็นสื่อกลางนำความรู้การปฏิบัติ
ไปถึงผู้ปกครองและชุมชน
16. บริการเอกสารและสิ่งพิมพ์ของโรงเรียน
เผยแพร่

ประวัติผู้วิจัย

- เกิด . 11 กรกฎาคม 2495
- สถานที่ บ้านเลื้อยร้อง ต.ปากแพรก อ.ปากพอง จ.นครศรีธรรมราช
- 2505 จบการศึกษาประถมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนวัดปากแพรก
- 2508 จบการศึกษาประถมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนชะอวกวิทยา อ.ชะอวก
จ.นครศรีธรรมราช
- 2509 จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนชะอวกวิทยา อ.ชะอวก
- 2510 จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนพระแม่มาลีราช อ.ย่านนาวา
กรุงเทพมหานคร
- 2511 จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนย่านนาวา อ.ย่านนาวา
กรุงเทพมหานคร
- 2512-2513 เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแผนกวิทยาศาสตร์ที่โรงเรียนย่านนาวา
- 2514 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบแผนกศิลป์-คณิต
- 2515-2518 ศึกษาระดับปริญญาตรีและจบการศึกษามัธยมศึกษา มศว. ปทุมวัน
วิชาเอกภูมิศาสตร์ วิชาโทประวัติศาสตร์
- 2519 เข้ารับราชการในตำแหน่งอาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านบางเตียน อ.ปลายพระยา
จ. กระบี่ (22 วัน)
- 2519 เข้ารับราชการในตำแหน่งอาจารย์ 1 โรงเรียนพนมเบญจา อ. เขาพนม
จ. กระบี่
- 2525 ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนพนมเบญจา อ. เขาพนม จ. กระบี่
จนถึงปัจจุบัน
- 2525 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา ณ มศว. ประสานมิตร
- 2527 เมษายน 2527 จบการศึกษามหาบัณฑิต